

ความเป็นเอกะ ลัทธิ และการประสาทพร: อรรถาธิบายว่าด้วยพระองค์แห่งศาสนาสิกข์*

Received: 4 October 2022

Revised: 26 May 2023

Accepted: 14 September 2023

อภิรัฐ คำวัง**

บทความวิจัยนี้เป็นอรรถาธิบายเรื่องพระเจ้าสูงสุดตามปรัชญาศาสนาสิกข์ แสดงไว้เป็นคุณลักษณะทั้งเก้าในบทมูลมนตร์ ซึ่งเป็นปฐมบทของคุรบานี (พระวณะของพระองค์) ประมวลไว้ในคุรศาสตาในรูปพระมหาคัมภีร์ (คุร ครันท์ ซาฮิบ) บทความวิจัยเป็นผลการศึกษาทางเอกสารที่มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์และสังเคราะห์บทมูลมนตร์เป็นองค์ความรู้เชิงปรัชญาศาสนาสิกข์สำหรับสังคมไทย โดยอาศัยกระบวนการทางอรรถปริวรรตศาสตร์ด้านศาสนา ศึกษาเชิงจารีตของสิกข์ ผลจากการศึกษานี้ทำให้เกิดความเข้าใจต่อพระองค์ คุณลักษณะสำคัญที่สมควรจะทำความเข้าใจ 3 เรื่อง คือ (ก) ความเป็น “เอกะ” ซึ่งนิยามให้เป็นพระเจ้าสูงสุด เป็นแหล่งต้นของการสร้างสรรค์สิ่งสรรพชีวิต (ข) “สัจจะ” โดยที่มนุษย์สามารถจะทำความเข้าใจต่อสัจจะ อันจะก่อให้เกิดการเรียกขานชื่อนามของพระองค์ (ค) การเข้าถึง “คุร ประสาท” พรเมตตาโดยพระองค์ เป็นการให้โอกาสมนุษย์ที่สามารถพัฒนาศักยภาพทางปัญญาในระดับสูงสุดได้แล้ว ขณะเดียวกัน ก็แสดงสัมพันธภาพระหว่างพระองค์ (วาฮู คุรุ-คุรุผู้อัศจรรย์ในจิต) กับมนุษย์ (ศิษย์สาวก) จึงทำให้มนุษย์มีหน้าที่ศึกษาตามวิถีของคุรบานี เพื่อได้รับโชติแห่งปัญญา นำวิถีมุ่งสู่เป้าหมายสูงสุด คือ การกลับไปหลอมรวมเป็นเอกะกับพระองค์

บทความวิจัย

บทคัดย่อ

คำสำคัญ

คุรบานี;
บทมูลมนตร์;
คุรครันท์ซาฮิบ;
ศาสนาสิกข์

* บทความวิจัยนี้ได้นำผลส่วนหนึ่งมาเรียบเรียงใหม่ให้มีเนื้อหาเฉพาะจากโครงการวิจัยเรื่อง “นิตเนม: วัดและทัศน์แห่งสิกข์” (Nitnem: A Sikh Perspective on Daily Prayers) ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ ปีงบประมาณ 2563

** นักปฏิบัติการวิจัย ศูนย์การศึกษาศาสนา สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล และหัวหน้าโครงการวิจัย ติดต่อได้ที่: aphirat.kam@mahidol.edu

Oneness, Truth and Divine Grace: Explanation of One God in Sikhism*

Received: 4 October 2022

Revised: 26 May 2023

Accepted: 14 September 2023

Aphirat Kamwang**

This research article explains about the Supreme Being or God according to Sikh philosophy and reveals the 9 divine attributes found in the Mul Mantra, which appears at the beginning of Gurbani (the Divine Revelations) as contained in the Holy Scripture (*Guru Granth Sahib*). This is the result of a documentary study with the objective to analyze and synchronize the Sikh philosophical knowledge for Thai society. Through hermeneutics and semantics in accord with Sikh tradition, an understanding of God has been gained from this study. There are 3 important attributes that need to be understood: (a) "Oneness" defined as the absolute God who is the source of all creation and all life; (b) "Truth" which can be realized by invoking His Holy Name; and (c) access to "His Divine Grace" (Gur Prasad) as an opportunity given to Man to attain the highest intellectual potential, while at the same time revealing the relationship between God (Wah Guru – "Wondrous Enlightener") and Man (disciple). It is Man's duty to study the Way of Gurbani in order to kindle the Divine Light of Wisdom (Jot) within, and utilize the 'Way' to attain the highest objective, which is the merging back into the Oneness of God.

Research Article

Abstract

Keywords

Gurbani;
Mul Mantra;
*Guru Granth
Sahib*;
Sikhism

* The research entitled "Nitnem: A Sikh Perspective on Daily Prayers" was funded by the National Research Council of Thailand (NRCT) in 2022. The paper presents findings and results rewritten with specific content for better understanding in the Thai context.

** Researcher, Centre for Bharat Studies, Research Institute for Languages and Cultures of Asia (RILCA), Mahidol University, e-mail: aphirat.kam@mahidol.edu

1. บทนำ

ศาสนาสิกข์มีต้นกำเนิดที่ดินแดนปัญจาบในอนุทวีปอินเดีย โดยความเป็นศาสนานี้เริ่มต้นนับจากปีประสูติขององค์ปฐมศาสดา กุรุ นานัก ซาฮิบ ค.ศ. 1469 (ปีที่ 1) เมื่อพิจารณาตามความหมายของชื่อศาสนาแล้วคำว่า “สิกข์” (หรือ “ซิกข์” หรือ “ศิษยะ”) สื่อความหมายว่า ศิษย์สาวกของพระองค์ พระองค์ซึ่งเป็นพระเจ้าสูงสุด การเริ่มต้นขององค์ปฐมศาสดาในฐานะศิษย์สาวกของพระองค์นั้นเป็นการน้อมรับพระบัญชาจากพระองค์ โดยการถูกคัดเลือกแล้ว ทำหน้าที่คนกลางระหว่างพระองค์กับมนุษย์ งานวิจัยนี้พิจารณาเรียกว่า “พระโชติแห่งนานัก”¹ และมีกิจให้องค์ความรู้อันทรงสัจจะต่อมวลมนุษยชาติ การเข้าสู่ระบบจึงเชิญชวนให้ศึกษาและปฏิบัติตามสัจวิถีตามสูตรที่บัญญัติไว้ ทำให้พระองค์มีสถานะหนึ่ง “วาฮู กุรุ” ซึ่งศิษย์สาวกรุ่นหลังพิจารณาถือฐานเพื่อสื่อสารถึงพระองค์และพยายามปฏิบัติตามจริยวัตรขององค์ปฐมศาสดาและคุรุศาสดาที่สืบทอดในฐานะต้นแบบ

ในระหว่างนั้น คุรุศาสดาที่สืบทอดได้ประมวลคุรบานีไว้ในพระมหาคัมภีร์ครั้งแรก ค.ศ. 1604 (ปีที่ 136 ของศาสนาสิกข์) เรียกว่า “อาดิ กรันท์” มาจากศัพท์สามัญ คำว่า “อาดิ” (อาทิ) แปลว่า ปฐม ส่วนคำว่า “กรันท์” แปลว่า คัมภีร์ ตำรา จนกระทั่งสถาปนาเป็นคุรุศาสดาในรูปพระมหาคัมภีร์ คุรุ กรันท์ ซาฮิบ ตั้งแต่ ค.ศ. 1708 (ปีที่ 240) เป็นการยุติการสืบทอดคุรุศาสดาในรูปมนุษย์ ต่อมาก็เข้าสู่ระบบการพิมพ์พระมหาคัมภีร์ตามมาตรฐานของสิกข์ 1,430 หน้า (ค.ศ. 1864) พิมพ์แห่งเดียวที่รัฐปัญจาบ ประเทศอินเดีย (อภีรัฐ คำวัง, 2559)

อย่างไรก็ดี สารัตถะข้างต้นเป็นเหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์ศาสนาสิกข์ที่แสดงให้เห็นเฉพาะฝ่ายองค์ปฐมศาสดาและคุรุศาสดาที่สืบทอดในฐานะศิษย์สาวกของพระองค์ จนถึงคุรุศาสดาในรูปพระมหาคัมภีร์ซึ่งส่วนใหญ่จะนิยมอธิบายกันในงานของนี้ ทว่า บทความวิจัยนี้มุ่งอธิบายในส่วนพระองค์ เพื่อแสดงถึงแหล่งต้นหรือต้นวิถีของศาสนาสิกข์ แสดงถึงสถานะแห่งการเป็นพระเจ้าสูงสุดที่เปิดเผยไว้ในสมัยองค์ปฐมศาสดา แสดงไว้เป็นถ้อยคำของคุณลักษณะทั้งเก้าแห่งบทมูลมนตร์และเป็นปฐมบทของคุรุศาสดาในรูปพระมหาคัมภีร์

ผลงานของนักวิชาการสิกข์ที่วิเคราะห์ไว้อธิบายว่า ตามความเชื่อเดิมของพราหมณ์ เทพพรหมหรือพระพรหมเป็นผู้สร้างโลก แต่เมื่อองค์ปฐมศาสดาน้อมรับพระบัญชาจากพระองค์แล้ว ได้อธิบายใหม่ว่าการมี “โอองการ” เป็นเรื่องสูงสุด ทำให้มีการสร้างจักรวาล (Singh, 2003, pp. 158-159) พระองค์ทรงเป็น “เอกะ” ที่มีเพียงพระองค์เดียวและมี “สัจจะ” เดียว (Dilgeer, 1997, pp. 78-79) ซึ่งอธิบายพระเจ้าคู่กับการสร้างไว้ว่า พระเจ้าก็คือสัจจะ มีเพียงหนึ่งเดียว ทรงสร้างนาจักรวาล สรรพสิ่งและสรรพชีวิตนับอนันต์ (Singh, 1999, pp. 28-36) เมื่อมนุษย์เข้าใจอย่างแท้จริงและอย่างลึกซึ้งแล้ว ก็เข้าสู่กระบวนการประสาทพรโดยพระองค์หรือ “วาฮู กุรุ” (Chahal, 2015, p. 1) อย่างไรก็ดี การอธิบายและการวิเคราะห์ดังกล่าวได้นำมาจากเนื้อความที่คุรบานีพรรณนาไว้แล้ว บทความวิจัยนี้ได้นำเสนอในลักษณะเดียวกัน ตามที่บทมูลมนตร์ได้นำเสนอไว้ ตามที่บทสวดทั้งห้าของวัตรนิธเนมและบทสวดอื่นได้นำเสนอไว้ เพื่อที่จะอธิบายเรื่องพระองค์ ในฐานะแหล่งต้น ในฐานะ “วาฮู กุรุ” ขององค์ปฐมศาสดาที่สืบทอดมาเป็นศาสนาสิกข์

¹ “พระโชติแห่งนานัก” เป็นถ้อยคำที่สรุปมาจากโครงการวิจัย เพื่ออธิบายในภาษาไทย มุ่งแสดงให้เห็นว่าองค์ปฐมศาสดาน้อมรับพระบัญชาจากพระเจ้าสูงสุด เป็นคนกลางที่รับสารจากการสื่อโดยพระองค์ แล้วนำเผยแพร่ผ่านโอษฐ์ ทั้งนี้ “พระโชติ” มีนัยว่าปัญญาอันโชติช่วงแห่งนานัก ลักษณะเดียวกับการตรัสรู้และสัพพัญญู

2. วัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย คือ เพื่อศึกษาครุบาหรือพระวณะของพระองค์ (พระเจ้าสุทนต์) แห่งศาสนาสิกข์ ผ่านวัตรนิตเนม บทสวดทั้งห้าตามสิกข์ศาสนวินัย เพื่อวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ความรู้เชิงปรัชญาศาสนาสิกข์สำหรับสังคมไทย

วัตถุประสงค์เฉพาะบทความวิจัย คือ เพื่อวิเคราะห์และสังเคราะห์เฉพาะบทมูลมนตร์ (คุณลักษณะทั้งเก้าของพระองค์) เป็นองค์ความรู้เชิงปรัชญาศาสนาสิกข์สำหรับสังคมไทย

3. ทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย

อรรถปริวรรตศาสตร์ (เฮอริเมนูติกส์ (hermeneutics)) เป็นทฤษฎีว่าด้วยการตีความ ครอบคลุมทุกเรื่องที่มีการตีความ เป็นการพิจารณารายละเอียดว่าความคิดที่แสดงออกมามีความไม่บริสุทธิ์ผุดผ่องอยู่ในข้อมูล ซึ่งมีที่มาจากการตีความอันเป็นเท็จ ผู้อ่านอาจจะไม่เข้าใจหรือเข้าใจไม่ถึงในทุกเรื่องและไม่มี การตีความ ทั้งนี้ เฮอริเมนูติกส์มาจากกรีก ถือเป็นทฤษฎีแห่งศิลปะและเป็นทฤษฎีของการตีความ (Caputo, 2018, pp. 4-10)

จากมุมมองของปอล ริเคอร์ (Paul Ricoeur) อธิบายไว้ว่า อรรถปริวรรตศาสตร์ทางศาสนา (regional hermeneutics) หรืออรรถปริวรรตศาสตร์เชิงจารีต (traditional hermeneutics) เป็นการตีความเฉพาะกลุ่มตน ใช้เพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ ได้แก่ ตีความคัมภีร์ ตีความกฎหมายโดยเฉพาะอย่างยิ่งที่บัญญัติไว้ในศาสนา การตีความไม่เพียงจำกัดกับกลุ่มคนเท่านั้น แต่ยังจำกัดกับจารีต (tradition) ของการตีความด้วย ซึ่งการตีความทางศาสนามุ่งเน้นวิธีการ (methodical hermeneutics) อันจะเชื่อว่าความจริงของการตีความสามารถรับประกันได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง โดยอาศัยจารีตการตีความซึ่งเชื่อมั่นว่าถูกต้องและเห็นว่าเป้าหมายการตีความเป็นไปเพื่อนำผลมาประยุกต์ใช้ในชุมชนทางศาสนา ยอมรับบทบาทของศรัทธาในสิ่งเหนือธรรมชาติ

อรรถปริวรรตศาสตร์มีบทบาทในเรื่องของการตีความคัมภีร์ทางศาสนาในระดับปฏิบัติการเพื่อการตีความซึ่งมีความสับสนในเงื่อนไขการตีความกับหลักการตีความ ตัวอย่างคือ กรณีศาสนาคริสต์ที่มีหลักการตีความหลายแบบ ได้แก่ การตีความตามตัวอักษร (literal interpretation) การตีความเชิงอุปมา (allegorical interpretation) เป็นต้น ประกอบกับการตีความต้องอาศัยความรู้ด้านอื่น แต่ความสับสนอาจมาจากการมองข้ามการแบ่งแยกระหว่างอรรถปริวรรตศาสตร์เชิงจารีตกับอรรถกถา (exegesis) ซึ่งจะประยุกต์หลักการตีความไปพร้อมกับทำงานอื่นๆ เช่น อธิบายความหมายของข้อความในคัมภีร์ อธิบายศัพท์สำนวนเฉพาะที่ใช้ในสมัยนั้น การใช้สัญลักษณ์ ข้อมูลที่เป็นเท็จในประวัติศาสตร์ (ปกรณัม สิงห์สุริยา, 2554)

เฉพาะอรรถปริวรรตศาสตร์ทางศาสนานั้นมุ่งประเด็นคำถามที่เกี่ยวข้องกับคัมภีร์ศาสนา สรรวจตรวจสอบว่าศาสนิกจะอ่าน เข้าใจ ประยุกต์ใช้ ตอบสนองต่อตัวบทของคัมภีร์ศาสนาอย่างไร ควรตีความคัมภีร์ศาสนาหรือไม่ หรือไม่สามารถทำอะไรนอกจากตีความตัวบทคัมภีร์ศาสนา ความหมายของตัวบท “ถูกสร้างขึ้น” โดยผู้อื่น หรือว่าความหมายนั้น “ได้ถูกมอบให้แล้ว” โดยผู้ประพันธ์ ผ่านทางตัวบทที่ได้บันทึกไว้ ตัวบทคัมภีร์ศาสนาสื่อความหมายอะไรก็ได้ตามที่ต้องการให้หมายถึงเช่นนั้นหรือ ทำอย่างไรศาสนิกจึงจะมีความเห็นพ้องต้องกันยอมรับบรรทัดฐานหรือเกณฑ์สำหรับการตีความตัวบทคัมภีร์ศาสนาอย่างสมเหตุสมผล มีความรับผิดชอบเหล่านี้เป็นคำถามที่สลับซับซ้อน (สมบัติ พรศิริเจริญพันธ์, 2559, น. 22-25)

อย่างไรก็ดี บทความวิจัยพิจารณาอรรถปริวรรตศาสตร์ทางศาสนาและเชิงจารีตที่เป็นจารีตของสิกข์ อันมีรูปแบบการตีความกับการขยายความเฉพาะและพิจารณาผสมผสานทั้งการตีความตามตัวอักษรกับการตีความเชิงอุปมา เนื่องจากไวยากรณ์คุรบานีเป็นสิ่งบ่งชี้ว่าถ้อยคำใดจะให้นิยามและนัยอย่างไร ขณะเดียวกัน การประมวลคุรบานีทั้งสองรอบ (ค.ศ. 1604 ปีที่ 136 และ ค.ศ. 1708 ปีที่ 240) ล้วนดำเนินการโดยคุรุศาสดาที่สืบทอดภายใต้ระบบพระโชติแห่งนาค คุรบานีปัจจุบัน “ได้ถูกมอบให้แล้ว” แต่กระนั้น การตีความถ้อยคำภายหลังมีเงื่อนไขสำคัญที่ว่า เข้าใจคุรบานีอย่างไรและอธิบายอย่างไร ซึ่งทำให้เกิดสำนวนอันหลากหลาย แสดงความลึกซึ้งหรือให้ความเรียบง่าย รวมถึงนักวิชาการสิกข์ส่วนหนึ่งให้ความสนใจค้นคว้าถึงแหล่งที่มาของศัพท์ เนื่องจากคุรบานีผสมผสานภาษาหลากหลายทั้งภาษาสันสกฤต ภาษาเปอร์เซีย และภาษาถิ่น

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยเฉพาะส่วนเป็นเนื้อหาในบทความวิจัยนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพและศึกษาทางเอกสารด้านปรัชญาศาสนาและด้านภาษา มีกระบวนการศึกษาดังนี้

- 1) การทบทวนวรรณกรรม แบ่งเป็น 2 ด้าน คือ (ก) การสืบค้นผลการศึกษเกี่ยวกับบทมูลมนตร์ของนักวิชาการสิกข์ โดยคัดเลือกฉบับที่มีชื่อเสียงและได้รับการยอมรับในวงการและกำหนดเป็นคู่เทียบในการศึกษารายละเอียด (ข) การสืบค้นบทสวดต่างๆ ในคุรบานีที่อธิบายเรื่องที่เกี่ยวข้อง
- 2) การประชุมร่วมกับผู้เชี่ยวชาญชาวไทยสิกข์ แบ่งเป็น 4 เรื่อง คือ (ก) การพิจารณา การตรวจสอบข้อมูล (ข) การประมวลข้อมูลด้านภาษา (ค) การวิเคราะห์นิยามและนัยตามไวยากรณ์คุรบานี (ง) การพิจารณา ยกตัวอย่างเทียบบางประการ ตามกรณี เพื่อให้เกิดความเข้าใจในสังคมไทย
- 3) การสังเคราะห์บทมูลมนตร์เป็นองค์ความรู้สำหรับสังคมไทย

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

1) พระองค์ เป็นคำสรรพนาม หมายถึง พระเจ้าสูงสุดของศาสนาสิกข์ และ “วาฮู คุรุ” เป็นวลีอุทานและเป็นชื่อรองที่เรียกแทนพระองค์ ทั้งพระองค์และ “วาฮู คุรุ” เป็นเรื่องเดียวกัน เลือกลงแสดงตามบริบท (จะอธิบายในเนื้อหา)

2) คุรบานี หมายถึง พระวณะของพระองค์ (พระเจ้าสูงสุด) ศาสนาสิกข์ ที่ประมวลไว้ในคุรุศาสดาในรูปพระมหาคัมภีร์ (คุรุ ครันท์ ซาฮิบ) บันทึกด้วยอักษรคุรมุขี ภาษาปัญจาบ โดยประมวลตามการบัญชาของคุรุศาสดา (ครั้งแรก ค.ศ. 1604 ปีที่ 136 และครั้งที่สอง เพิ่มเติม ค.ศ. 1708 ปีที่ 240) มีไวยากรณ์คุรบานีเป็นการเฉพาะ ทำให้ศัพท์สามัญมีความหมายเฉพาะตามคุรบานีที่ต่างไปจากไวยากรณ์ภาษาปัญจาบที่ใช้สื่อสาร

3) คุรุศาสดา แบ่งเป็น 2 รูป คือ (ก) คุรุศาสดาในรูปมนุษย์ หมายถึง องค์ปฐมศาสดาและคุรุศาสดาที่สืบทอดต่อจากองค์ปฐมศาสดา รวม 10 องค์ (ข) คุรุศาสดาในรูปพระมหาคัมภีร์ หมายถึง คุรบานีหรือพระวณะของพระองค์ที่ประมวลไว้ในพระมหาคัมภีร์ เป็นคุรุศาสดาในนัยนัยกาล หลังจากคุรุศาสดาองค์ที่ 10 โดยไม่มีการสืบทอดคุรุศาสดาในรูปมนุษย์อีกต่อไป

4) บทสวด หมายถึง คูรบานี่ที่แบ่งเป็นบทสวดต่างๆ สำหรับโครงการวิจัยได้ศึกษาวัตรนิตเนม (บทสวดทั้งห้า) แต่บทความวิจัยนี้เน้นอ้างอิงเฉพาะบทภาวนายัปปิ ซาฮิบ วัตรเช้า (คุรุ ครันท์ ซาฮิบ องค์ 1-8) และบทสวดโซเฮลา วัตรก่อนนอน (คุรุ ครันท์ ซาฮิบ องค์ 12-13) ส่วนบทสวดอื่นถือเป็นองค์ประกอบเพื่อสื่อสารตามบริบท อื่นๆ บทสวดแบ่งตามระบบสังกัด ไม่ได้แบ่งตามหัวข้อหรือเรื่อง ทำให้เรื่องหนึ่งๆ กระจายอยู่ในหลายบทสวด

5) ศาสนิก ชาวสิกข์ ศิษย์สาวก (ศิษย์สาวกของพระองค์) ทั้งสามคำมีความหมายเดียวกัน เลือกใช้ตามบริบทที่จะสื่อสาร

6) ซาฮิบ เป็นคำสรรเสริญลงท้ายและเป็นคำสรรพนามเฉพาะพระองค์ คุรุศาสดา บทสวด และสถานที่เกี่ยวกับการศาสนา อื่นๆ คำนี้มาจากศัพท์สามัญที่ใช้ในอนุทวีปอินเดีย สื่อความหมายว่า (ก) เจ้านาย ท่านได้ทำ (ข) โอ้ พระเจ้า

7) คำศัพท์อื่นๆ ขอบธิบายในเนื้อหาพร้อมกับบริบทของคำศัพท์เหล่านั้น

8) คำอ่านภาษาไทยที่ออกเสียงศัพท์คูรบานี่ เฉพาะวรรคจากบทสวดได้อาศัยการถอดจากต้นฉบับ พระศาสดาศิริคุรุครันท์ซาฮิบ (ยัสपाल กอร์, 2547)

6. ผลการวิจัยและการอภิปรายผล

6.1 อรรถาธิบายว่าด้วยบทมูลมนตร์

1	2	3	4	5
ॐ	सिंह	वरा	पुरुष	निवृत्ति
अव	मूर्ति	अनु	नी	मै
6	7	8	9	

ภาพที่ 1. บทมูลมนตร์ (จำลองรูปแบบมาจากศรี คุรุ ครันท์ ซาฮิบ องค์ 1) และแสดงลำดับทั้งเก้าประการ

ตารางที่ 1

คำศัพท์ของบทมูลมนตร์ แสดงเปรียบเทียบด้านภาษา

แบบที่	คำศัพท์ของบทมูลมนตร์ (เปรียบเทียบ)
1	การถอดเสียง : อ้างตาม พระศาสดาศิริคุรุครันท์ซาฮิบ ฉบับภาษาไทย เอก โอ้งการ สัตนาม กัรตา ปุรด์ นีรภอ นีรแวร, อกาล มูรด์ อยู่นี แชภัง คุร ประสาท
2	การออกเสียงสวด : อักษร ม เทียบ ซ ส ศ และอักษร ฮ เขียน ภ แต่ออกเสียง ๗ เทียบ ป เอ็ก โอ้งการ ชัตนาม กัรตา ปุรด์ นีรภอ นีรแวร, อกาล มูรด์ อยู่นี แชปัง คุร ประสาท
3	การปรับเป็นคำภาษาไทย : ใช้ ส และ ภ (ตามแบบที่ 2) และอักษร ๗ เขียน ท แทน ด เอก โอ้งการ สัตนาม กัรตา ปุรด์ นีรภอ นีรแวร, อกาล มูรด์ อยู่นี แสภัง คุร ประสาท
4	ไวยากรณ์คูรบานี่ไม่ออกเสียงคำของตัวสะกดที่เพิ่มสระอึและอุ (แสดงให้เห็นความต่าง) เอก โอ้งการ <u>ชัตนาม</u> <u>กัรตา</u> <u>ปุรค</u> <u>นีรภอ</u> <u>นีรแวร</u> <u>อกาล</u> <u>มูรติ</u> <u>อยู่นี</u> <u>แชภัง</u> <u>คุร</u> <u>ประชาติ</u> ²

² คำอ่านที่ขีดเส้นใต้ในบทความนี้เพื่อแสดงให้เห็นถึงการออกเสียงแต่ละคำ แต่ไวยากรณ์คูรบานี่ไม่ออกเสียงดังกล่าว

ตามถ้อยคำของบทมูลมนตร์ข้างต้น ขอเริ่มด้วยการปูพื้นฐานความเข้าใจทั้งด้านภาษาและด้านปรัชญาศาสนา ดังนี้

นิยามของบทมูลมนตร์ ในด้านภาษานั้น “มูล มนตร์” (मुल मंत्र) แบ่งเป็น คำแรก “มูล” (मुल) แปลว่า ราก มูลฐาน ส่วนคำที่สอง “มนตร์” (मंत्र) แปลว่า คำสวด คาถา มนต์ ดังนั้น ตามศัพท์จึงหมายถึงรากของคำสวด (Dilgeer, 1997, p. 78)

ทั้งสองคำดังกล่าวสามารถอ่านแล้วเข้าใจได้ตามความหมายภาษาไทย ขณะเดียวกัน ก็เป็นลักษณะสามัญของศัพท์ที่สามารถเข้าใจได้โดยทั่วไปเกี่ยวกับคัมภีร์ทางศาสนาในอนุทวีปอินเดียที่มีการใช้ชื่อเดียวกันหรือในทำนองเดียวกัน แต่คุรบานีนำศัพท์สามัญดังกล่าวมานิยามใหม่เป็นการเฉพาะ สำหรับสื่อความหมายจากพระองค์

เมื่อวิเคราะห์ “มูลมนตร์” ตามศัพท์สามัญแล้ว แปลได้อย่างทั่วไปว่า บทที่แสดงถึงรากของคำสวด ดังนั้น รากของคำสวดมาจากพระวณะ จึงเรียกว่า “คุรบานี” เป็นบทสวดระดับสูงสุดสำหรับศาสนิกที่ได้ถ่ายทอดผ่านคุรศาสดาในรูปมนุษย์ แล้วเป็นสูตรแห่งองค์ความรู้อันยิ่งใหญ่ที่นำไปศึกษาให้บังเกิดโชติแห่งปัญญามีคุณค่าอันประเสริฐที่ศิษย์สาวกทุกคนทุกยุคทุกสมัยมีหน้าที่ทำความเข้าใจเกี่ยวกับพระองค์

คำในบทมูลมนตร์ เป็นคำที่แสดงถึงคุณลักษณะทั้งเก้าของพระองค์ โดยที่มีใช้ชื่อนามเรียกขาน แต่ละคุณลักษณะถือเป็นความประเสริฐสูงสุดและถ้อยคำทั้งหมดสงวนไว้เฉพาะพระองค์เท่านั้น จำนวน 16 คำ 28 พยางค์ ขณะเดียวกัน ก็เป็นปฐมบทของคุรบานีหรือปฐมบทแห่งคุรศาสดาในรูปมหาคัมภีร์ ทำให้บทมูลมนตร์ทำหน้าที่แสดงให้ศิษย์สาวกในฐานะผู้สวดหรือผู้สดับตรับฟังการสวดคุรบานีจำต้องทราบก่อนว่า คำสวดมาจากแหล่งต้น (ก็คือมาจากพระองค์) รวมทั้งเป็นการแสดงให้เห็นถึงแหล่งที่มาของคุรบานี แสดงความเป็นเจ้าของและอนุมัติถ้อยคำสำนวนที่แสดงไว้ในพระมหาคัมภีร์

มิติทางกายภาพของบทมูลมนตร์ ตามมาตรฐานการพิมพ์คุรศาสดาในรูปพระมหาคัมภีร์ เริ่มพิมพ์เป็นครั้งแรกเมื่อ ค.ศ. 1864 ดำเนินการโดยคณะกรรมการบริหารคุรทวาราสถาสูงสุด ประเทศอินเดีย กำหนดให้บทมูลมนตร์ (บทสวดแรก หน้าแรก) พิมพ์ด้วยอักษรตัวใหญ่ตัวหนา จัดเป็นสองบรรทัดแรกก่อนขึ้นบทสวดลำดับอื่น แม้ว่าปัจจุบันได้มีรูปแบบดิจิทัลและระบบออนไลน์แล้วก็ตาม แต่ยังคงอ้างอิงตามมาตรฐานการพิมพ์

นอกจากนี้ ยังมีบทมูลมนตร์แบบย่ออีก 3 แบบ แสดงเป็นวรรคนำก่อนขึ้นบทสวดใดๆ ของคุรบานี แต่พิมพ์ด้วยอักษรปกติ แบบย่อทั้งสามแบบแสดงคุณลักษณะไม่ครบทั้งเก้า ซึ่งจะอธิบายต่อไป

6.2 อรรถาธิบายว่าด้วยคุณลักษณะทั้งเก้าของพระองค์

ผู้วิจัยขออธิบายและวิเคราะห์เกี่ยวกับคุณลักษณะทั้งเก้าเรียงตามลำดับ เป็นการอธิบายทั้งด้านภาษาและด้านปรัชญาศาสนา ตลอดจนเป็นการเชื่อมโยงเนื้อหาบางส่วนของบทสวดอื่นในคุรบานี มีรายละเอียดดังนี้

นิยามคุณลักษณะที่ 1 “เอก โองการ” (ॐ)

คุณลักษณะแรกนี้ถือเป็นศาสนสัญลักษณ์คือ ॐ ออกเสียง “เอ็ก โองการ” แบ่งเป็น คำแรก “เอก” หรือ “เอกะ” คำนี้แสดงด้วย ॑ เป็นเลขหนึ่งของอักษรคุรมุขี ออกเสียง “เอ็ก” (ॐ) แต่ภาษาพุดินิยมออกเสียง “อิก” (ॐ) เมื่อคำดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งในคุณลักษณะของพระองค์แล้ว จึงให้นิยามว่า ความเป็นเอกะ

ส่วนคำที่สอง “โองการ” หรือ “โองการ” (𑀓𑀲𑀭𑀸𑀓) มีข้อสันนิษฐานว่า เดิมมาจากคำที่ใช้ในศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ใช้มากที่สุดในคัมภีร์เวท (ภาษาไทยเรียกพระเวท) และใช้เป็นสัญลักษณ์ที่แสดงความเป็นพระเจ้าสูงสุดตามคติความเชื่อ (Singh, 1996) คำนี้ในภาษาไทยสอดคล้องกับ “ราชโองการ” (ราชบัณฑิตยสถาน, 2554)

ในปัจจุบันคุณลักษณะ “เอก โองการ” แปลได้หลายสำนวน โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ ขอยกตัวอย่าง (ก) God is One. (ข) The Creator of all is One. (ค) There is only One God. ทั้งสามตัวอย่างนี้ยังคงได้ให้นิยามในลักษณะเดียวกัน เนื่องจากแสดงคำหลักที่สำคัญ ทั้ง “เอกะ” (One) และพระผู้สร้าง (Creator)

เมื่อผู้วิจัยได้วิเคราะห์คُرบานีจากหลายบทสวดแล้ว พบว่าคُرบานีแสดงนิยามและขยายความไว้และแสดงหลายสำนวนที่เชื่อมโยงกันและสัมพันธ์กัน ขอนำเสนอเป็นตัวอย่าง 2 ประการ ดังนี้

ประการที่ 1 คُرบานีเริ่มต้นบทสวดด้วยเลขหนึ่งคือ “เอก” (𑀓) สื่อความหมายว่า ความเป็นเอกะ ความเป็นหนึ่งเดียว ดังนั้น จึงไม่มี “ดยา” (𑀓𑀲) กล่าวคือ ไม่มีแหล่งที่สองและไม่มีแหล่งอื่นที่เป็นคู่เทียบ ยกตัวอย่างวรรคสำคัญคือ

ऐवे मेरी अरु न द्या ॥२॥

(¹)เอโก เซวี (²)อวัร นา ดฺยา ॥2॥³

(¹)พระองค์ซึ่งทรงความเป็นเอกะ จงรับใช้ (²)โดยไม่มีแหล่งที่สอง

ศรี คຸຣຸ ຄຣັນຕ໌ ສາອົບ ອງຄ໌ 1136

และวรรคหนึ่งคُرบานีพรรณนาไว้ว่า พระองค์ทรงเป็นเอกะ เรียกขานด้วยสรรพนาม มาหิษ (ซาฮิบ) ออกเสียง “ซาฮิบ” มาจากศัพท์สามัญ มาหิษ (ซาฮิบ) ในวรรคนี้หมายถึง พระองค์

माहिष मेरा ऐवे ऐ ॥ ऐवे ऐ त्रायी ऐवे ऐ ॥१॥ त्रायि ॥

(¹)ซาฮิบ (²)เมรา เอโก แส ॥ (³)เอโก แส (⁴)ปายี เอโก แส ॥1॥ ราฮิ ॥

(¹)ซาฮิบ (²)พระองค์ของข้าพเจ้าเป็นเอกะ (³)เป็นเอกะ (⁴)โอ้ มิตร พระองค์เป็นเอกะ

ศรี คຸຣຸ ຄຣັນຕ໌ ສາອົບ ອງຄ໌ 350

ประการที่ 2 นิยามของ “เอก โองการ” ให้ความหมายที่มีนัยว่า “เอก กัรตาการ” (ऐव वरतावर) กล่าวคือ เป็นเอกโองการแห่งพระผู้สร้างสูงสุด (เรียกว่า “กัรตาการ”) โดยการสร้าง (เรียกว่า “กัรตาการ”) ของพระองค์ โดยโองการที่เป็นพระบัญชา (เรียกว่า “ฮุกัม”) ได้ถ่ายทอดคำบัญชาในหนึ่งวาระ (เรียกว่า “เอกวาระ”) ซึ่งจะอธิบายในคุณลักษณะที่ 3 ต่อไป

เฉพาะเรื่องพระบัญชา พรรณนาในบทกวีนาถยัย ซาฮิบ ว่า “ด้วยการกล่าวพระบัญชา (ฮุกัม) ในหนึ่งวาระ” ผู้วิจัยอธิบายได้ว่า การบัญชาครั้งเดียวแล้วส่งผลให้บังเกิดเป็นการสร้างขยายออกไปจนเป็นสรรพจักรวาลเป็นการสร้างใดๆ นับอนกอนันต์ เป็นสรรพสิ่งสรรพชีวิต

³ อ้างถึง พระศาสตราศิริคຸຣຸຄຣັນຕ໌ສາອົບ ฉบับภาษาไทย ไวยากรณ์คຸຣຸບານີดังนี้ (ก) अरु (อรว) ออกเสียง อวัร (ข) न (นะ) และ त (นา) ทั้งสองคำออกเสียง นา ใช้ในความหมายเชิงปฏิเสธ

วชิราวุธ ยะวะธู ॥

(¹)กิตา ปเชา (²)เอโก กเวา ॥

(¹) (พระองค์) ทรงทำการขยาย (สรรพสิ่งทั้งปวง) (²) ด้วยการกล่าวพระบัญชา (สุกัม) ในหนึ่งวาระ
ศรี ศุรุ ครันต์ ซาฮิบ องค์ 3 (บทกวีนายปยี ซาฮิบ)

และขออ้างถึงโคลงเปิดของบทกวีนายปยี ซาฮิบ ให้บริบทไว้ว่า ปรากฏการณ์แห่งการสร้างขยายออกไปนั้นได้บังเกิดขึ้นก่อนปฐมกาล เกิดขึ้นก่อนที่จะมี “กาล” หรือกาลเวลากำกับ โดยที่ก่อนหน้าของปฐมกาลนั้นไม่มีกาลเวลากำกับ แต่เมื่อบังเกิดขึ้นแล้ว (มีพระบัญชา) จึงเริ่มต้นมีกาลหรือกาลเวลา ส่งผลให้สรรพสิ่งสรรพชีวิตที่ทรงสร้างทั้งหลายล้วนเป็นประเภท “กาล” หรือเป็นสิ่งที่มีความเวลากำกับ มีอายุขัย ซึ่งจะอธิบายในคุณลักษณะที่ 6 ต่อไป

สรุปนิยามของ “เอก โองการ” ในฐานะคุณลักษณะแรกของพระองค์ ดังนี้ (ก) พระองค์ทรงเป็นเอกะโองการของพระองค์ได้ส่งผลให้บังเกิดการสร้างสรรค์สรรพชีวิต พระเจ้าสูงสุดกับการสร้างสูงสุด (ข) การสร้างนั้นทำให้บังเกิดเป็นผลงานทั้งปวง เป็นลักษณะของการสร้างขยายออกไปจนเป็นนานาจักรวาล ไม่ใช่เฉพาะโลกและจักรวาลที่มนุษย์รู้จักเท่านั้น (ค) ผลงานทั้งปวงเป็นอเนกอนันต์มาจากความเป็นเอกะของพระองค์ หรือจากหนึ่งแล้วกระจายขยายอย่างนับไม่ถ้วน (ง) สรรพสิ่งที่มิใช่อเนกอนันต์จะกลับไปหลอมรวมเป็นเอกะกับพระองค์ ตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในครุบาณี (จ) มนุษย์เป็นผลงานการสร้างหนึ่งในอเนกอนันต์ ซึ่งประการนี้ ศาสนาสิกข์แสดงเป้าหมายสูงสุดของการเกิดเป็นมนุษย์ในโลกนี้ไว้ว่า มาจากพระองค์ มาจากการสร้างโดยพระองค์ เป็นส่วนหนึ่งใน “เอก โองการ”

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังสามารถอธิบายเปรียบเทียบกับราชโองการ เพียงเพื่อให้เห็นว่ามีความเหมือนกัน กล่าวคือ ราชามีอำนาจบัญชาให้สร้างขยายเมือง เมื่อโองการครั้งเดียวครั้งนั้นแล้ว ก็ทำให้เกิดการก่อสร้างอาคารถนนหนทางมากมาย มีผู้คนเข้ามาอาศัย มีกิจกรรมต่างๆ จนเจริญรุ่งเรืองเป็นมหานครสืบไป

นิยามคุณลักษณะที่ 2 “สัตนาม” (ਸਤਿਨਾਮ)

ไวยากรณ์ครุบาณีเขียน ਸਤਿਨਾਮ (สัตนาม) ออกเสียง ਸਤਨਾਮ (สัตนาม) เขียนต่างกันแต่ออกเสียงเดียวกัน (กรณีสวดจะออกเสียง “ซัตนาม” หากลากเสียง ตะ เป็น เตอ “ซัตเตอนาม”) และเขียนตามภาษาไทย ได้แก่ “สัตนาม” “สัตยนาม” “สัตตนาม” ดังนั้น “สัตนาม” ของพระองค์มีนิยามเฉพาะ จึงเขียน ਸਤਿਨਾਮ หากเขียนศัพท์สามัญ ਸਤਨਾਮ จะสื่อความหมายว่าเป็นผู้ใดก็ได้ที่มีนามเป็นสัตจะ

เมื่อพิจารณาแยกคำแล้ว คำแรก “สัต” ไวยากรณ์ครุบาณีเขียน ਸਤਿ (สัตติ) มาจากศัพท์สามัญ ਸਤ (สัต) แปลว่า สัจจะ สัตย์ ไวยากรณ์ครุบาณียังเขียนในรูปสระอื่นอีก เช่น ਸਤੁ (สตุ) แต่ยังคงเป็น “สัต” รวมถึงใช้ตัวสะกดทั้ง ต “สัต” และ จ “สัจ” (ਸਚ) ซึ่งก็เขียนในรูปสระอื่นได้ เช่น ਸਚ (สจุ) แต่ยังคงออกเสียง “สัจ” ส่วนภาษาไทยมีทั้ง สัต สัตย์ และสัจ สัจจะ สำหรับคำที่สอง “นาม” ไวยากรณ์ครุบาณีเขียนทั้ง ਨਾਮ (นาม) และ ਨਾਮਿ (นามิ) มาจากศัพท์สามัญ ਨਾਮ (นาม) แปลว่า ชื่อนาม คำนี้เข้าใจได้ตามภาษาไทย ทว่า ขอพิจารณาแสดง “นาม” ในอัญประกาศเนื่องจาก ਨਾਮ เป็นคำศัพท์ระดับสูงของศาสนาสิกข์ หากไม่อยู่ในอัญประกาศ ਨਾਮ จะใช้ตามศัพท์สามัญ ที่แปลว่า ชื่อนาม

คุณลักษณะ “สัตนาม” สื่อความหมายว่า (ก) เป็นพระนามของพระองค์ ซึ่งเป็น “อนาม” หรือไร้ชื่อนาม ให้เรียกขาน เป็นนามธรรม ไม่ปรากฏในทางกายภาพ ทำให้รับรู้ลักษณะและไร้สีสันท (ข) ไม่เป็นชื่อนามที่เกิดขึ้น

อันเนื่องมาจากกรรม ไม่อยู่ภายใต้อาณัติของกรรม หากเปรียบกับการเรียกชื่อบุคคลเชิงอัตลักษณ์ทางกายภาพ เช่น เจ้าอ้วน เจ้าโยง คนตาโต แต่พระองค์ไม่มีสิ่งบ่งชี้ใดเลย (ค) นิยามระดับลึกซึ่ง สื่อความหมายว่าเป็น สัญลักษณ์ของพระเมตตาโดยพระองค์ และ “นาม” เป็นพระบัญชา (อุกัม)

การไม่มีชื่อเรียกขานนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ตามปรัชญาศาสนาสิกข์ กล่าวคือ ศิษย์สาวกจะไม่พิจารณาใช้ ภาษาใดเพื่อตั้งชื่อนามเรียกขานพระองค์ เนื่องจาก (ก) มนุษย์ในฐานะผู้ถูกสร้างโดยพระองค์ ผู้ถูกสร้าง ไม่สามารถตั้งชื่อนามให้แก่ผู้สร้างได้ (ข) มนุษย์ในฐานะศิษย์สาวก ไม่อาจจะตั้งชื่อให้แก่ “วาฮู ครู” ดังนั้น ศิษย์สาวกสามารถกระทำได้ 2 ประการ คือ (ก) การกล่าวชื่อนามของพระองค์ ด้วยวิธีการสวดภาวนา “นาม” ภายในจิตที่บริสุทธิ์ (ข) ศิษย์สาวกกระทำการใดๆ อันเป็นสัจจะตามสูตรของคุรบานี เท่ากับการกล่าวชื่อนามของพระองค์ โดยปริยาย (ดูภาพที่ 4)

สรุปนิยามของ “สัตนาม” ในฐานะคุณลักษณะของพระองค์ สื่อความหมายว่า (ก) สัจจะเป็น “นาม” แห่งพระองค์ หรือ (ข) “นาม” แห่งพระองค์ทรงสัจจะ หรือ (ค) ความจริงอันเป็นนิรันดร์ คือ “นาม” ของพระองค์ ดังนั้น พระองค์ทรงเป็นพระผู้สร้างสูงสุดที่ทรงสัจจะ เป็นนิรันดร์ สถิตในสรรพสิ่งสรรพชีวิตที่ทรงสร้าง จึงทำให้คุณลักษณะที่ 2 “สัตนาม” เป็นการขยายความให้กับคุณลักษณะที่ 1 “เอก โองการ”

นิยามคุณลักษณะที่ 3 “กัรตา ปุรัค” (વસ્તુ પુરુષ)

ไวยากรณ์คุรบานีเขียน વસ્તુ પુરુષ ออกเสียงว่า “กัรตา ปุรัค” หรือ “กรตา ปุรัค” แบ่งเป็น คำแรก વસ્તુ “กรตา” หรือ “กัรตา” เป็นคำกริยาแปลว่า สร้าง ผันเป็นคำนาม “กัรตาร” (વસ્તુત) แปลว่า ผู้สร้าง ซึ่ง “กัรตาร” เป็นคุณลักษณะของพระองค์ที่มีความหมายว่า พระองค์ทรงเป็นพระผู้สร้างสูงสุด โดยที่การสร้างนั้นเป็น พระโองการของพระองค์ ตามคุณลักษณะที่ 1

ส่วนคำที่สอง “ปุรัค” ไวยากรณ์คุรบานีเขียน પુરુષ (પુરુષ) มาจากศัพท์สามัญ પુરુષ (પુરુષ) แปลว่า มนุษย์ บุรุษ สามี คำนี้มาจากภาษาสันสกฤต คุรบานีแสดงนิยามเฉพาะ પુરુષ (પુરુષ) ดังนี้ (ก) การซึมซาบในสรรพสิ่งที่ทรงสร้าง (ข) บุรุษหรือสามี เรียกว่า “กัรตา บุรุษ” มีความหมายว่า บุรุษที่สร้างสรรพสิ่งสรรพชีวิต ทั้งนี้ ผู้วิจัยอ้างตามบทสวดโซเฮลาที่ได้มีการอุปมาบุรุษสตรีในฐานะสามีภรรยาไว้ว่า พระองค์อุปมาเป็นบุรุษซึ่งเป็นสามี มนุษย์อุปมาเป็นสตรีซึ่งเป็นภรรยา ทั้งสองจะหลอมรวมเป็นเอกะ การอุปมานี้เพื่อให้ถึงความเป็นคู่สามีภรรยา เป็นซึ่งกันและกัน เป็นหนึ่งเดียวกัน

สรุปนิยามของ “กัรตา ปุรัค” ในฐานะคุณลักษณะของพระองค์ สื่อความหมายว่าพระองค์ทรงเป็น พระผู้สร้างสูงสุดที่ทรงสัจจะ (สัตกัรตาร) ซึ่งขยายความมาจากคุณลักษณะที่ 1 “เอก โองการ” ดังนั้น จึงอธิบายได้ว่า (ก) พระผู้สร้างสูงสุดได้สร้างผู้สร้างเองก่อน แล้วสร้างสรรพสิ่งสรรพชีวิต พร้อมกับการซึมซาบและแผ่ซ่าน ในสรรพสิ่งสรรพชีวิตที่ทรงสร้างขึ้น (ข) อำนาจของการเป็นพระผู้สร้างสูงสุด 3 ประการ คือ ผู้สร้างสรรค ผู้พิทักษ์ หรือผู้อนุบาล และผู้ทำลายล้าง กล่าวคือ เมื่อพระองค์ทรงสร้างสรรพชีวิตแล้ว ก็ให้การอนุบาล ได้มอบปัจจัย ในการดำเนินชีวิต ให้เสพให้ใช้ สรรพชีวิตเป็นประเภท “กาล” เมื่อถึงกาลเวลาหนึ่งแล้ว ก็หมดอายุขัย สิ้นสลายไป เป็นการทำลายลักษณะหนึ่งที่บัญญัติขึ้น

นิยามคุณลักษณะที่ 4 “นิรภอ” (નિરોપી)

ตามคำศัพท์เขียน “นิรภอ” ออกเสียง “นิรปอ” (อักษร ภ ออกเสียง ป) ภาษาไทยมีคำว่า “นิรภัย” แปลว่า ไร้ภัย คำนี้แบ่งเป็น “นิร” (નિર) แปลว่า ไร้ ไม่มี ส่วน “ภอ” (ઉપી หรือ ઓ) ออกเสียง “ปอ” แปลว่า กลัว เมื่อผู้วิจัย

วิเคราะห์บทสวดโซเฮลาซึ่งพรรณนาเรื่องนี้ไว้ ทำให้เข้าใจความหมายว่า ไร้ความกลัว ไร้ความกังวล ไร้พันธะผูกพัน

ดังนั้น จึงสรุปนิยามของ “นิรภอ” ในฐานะคุณลักษณะของพระองค์ แบ่งเป็น 2 มิติ คือ (ก) พระองค์ทรงไร้ความกลัวจากอิทธิพลทั้งปวงของสิ่งใดผู้ใด (ข) พระองค์ไม่ทำให้เกิดสภาวะของความกลัว ให้กับสิ่งใดผู้ใด ทั้งสองมิตินี้แสดงให้เห็นว่าทรงไม่เป็นอย่างไร นั่นคือพระองค์ไม่ได้เป็นแหล่งที่จะทำให้เกิดสภาวะของความกลัว และอธิบายเพิ่มเติมได้ว่าพระองค์ทรงเป็น “อกาล” ตรงกันข้ามกับสรรพชีวิตเป็นประเภท “กาล” (จะอธิบายในคุณลักษณะที่ 6) ทำให้กาลเวลาที่มีอายุขัยและมรณะได้กลายเป็นต้นเหตุแห่งความกลัวของมนุษย์

นิยามคุณลักษณะที่ 5 “นิรวร” (นิรเวร)

ตามไวยากรณ์คุรบานีเขียน นิรเวร (นิรวร) แต่ออกเสียง นิรเวร (นิรวร) แบ่งเป็น คำแรก “นิร” (นิร) แปลว่า ไร้ ไม่มี ส่วนคำที่สอง “เวร” ไวยากรณ์คุรบานีเขียน เวร (เวร) มาจากศัพท์สามัญ เวร (เวร) แปลว่า ศัตรู ตรงกับภาษาไทย “เวร” แปลว่า บาป ความพยาบาท ความปองร้าย (ราชบัณฑิตยสถาน, 2554) ดังนั้น ตามคำศัพท์จึงแปลว่า ปราศจากเวรและศัตรู ไร้ภัย ไร้ความกลัว

นิยามของ “นิรวร” ในฐานะคุณลักษณะของพระองค์ แบ่งเป็น 2 มิติ คือ (ก) พระองค์ทรงไร้ความกลัวตามคุณลักษณะที่ 4 “นิรภอ” (ข) ไม่มีสิ่งใดผู้ใดเสมอเหมือนพระองค์ เนื่องจากทรงเป็นเอกะตามคุณลักษณะที่ 1 “เอก โองการ” ทั้งสองมิตินี้แสดงให้เห็นว่าทรงไม่เป็นอย่างไร ดังนั้น พระองค์ไม่เป็นศัตรูกับสิ่งใดผู้ใด ไม่มีสิ่งใดผู้ใดเป็นศัตรูกับพระองค์ และไม่สามารถหาเวรศัตรูของพระองค์ได้

นิยามคุณลักษณะที่ 6 “อกาล มูรติ” (अकाल मुर्ति)

คำศัพท์ “อกาล มูรติ” แบ่งเป็น คำแรก “อกาล” (अकाल) เฉพาะคำว่า “อ” (अ) แปลว่า ไม่ และคำว่า “กาล” (काल) หมายถึง กาลเวลา ดังนั้น “อกาล” จึงมีความหมายว่า ไม่มีกาล และเป็นคุณลักษณะเฉพาะพระองค์เท่านั้น ส่วนคำที่สอง “มูรติ” ไวยากรณ์คุรบานีเขียน มูรติ (มูรติ) มาจากศัพท์สามัญ มูรติ (มูรติ) แปลว่า รูปลักษณะ รูปกาย บุคลิกลักษณะ แต่กระนั้น คุรบานีก็ใช้ทั้ง “มูรติ” และ “มูรติ” ตามบริบทที่จะสื่อสาร

คำว่า “มูรติ” (มูรติ) ใช้คู่กับคำว่า “สรูป” มีนัยว่าเป็นรูปลักษณะสง่างาม นิยมกล่าวว่า สรูปแห่งพระองค์ โดยที่ “สรูป” เป็นสภาวะ “อรูป” หรือไร้รูปลักษณะ แม้ว่ามูรติของพระองค์จะเป็นนามธรรมก็ตาม แต่แสดงผ่านปรากฏการณ์และน่านาสีสน เช่น ความศรัทธา ความสุข เพื่อโปรดให้ศิษย์สาวกของพระองค์ได้ประจักษ์

ทั้งนี้ “อกาล” และ “มูรติ” ก็มีในภาษาไทยคือ (ก) “ธรรมคุณ 6” ในศาสนาพุทธมีธรรมคุณประการหนึ่งเรียกว่า “อกาลโก” หมายถึง “ไม่ประกอบด้วยกาล คือ ไม่ขึ้นกับกาลเวลา พร้อมเมื่อใด บรรลุได้ทันที บรรลุเมื่อใด เห็นผลได้ทันที” (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต), 2546) (ข) “มูรติ” แปลว่า ร่างกาย รูป (ราชบัณฑิตยสถาน, 2554) จากถ้อยคำก็จะเห็นได้ว่า เป็นคำที่ใช้สื่อความหมายใกล้เคียงกับคุรบานี เพียงแต่ใช้ในบริบทที่ต่างกัน

ผู้วิจัยวิเคราะห์ “อกาล” พบว่า มีนัยดังนี้ (ก) การไม่อยู่ภายใต้อาณัติกฎแห่งไตรกาล ทั้งอดีต ปัจจุบัน และอนาคต จึงให้นัยว่าเป็นนิรันดร์และนัยว่าไร้ขอบเขตที่สิ้นสุด ไร้เบื้องต้น และไร้ท่ามกลาง (ข) การไร้กาลสื่อความหมายว่า การพ้นจากมรณะ ดับสูญ อวสาน ซึ่งเป็นสภาวะปลายวิถี แล้วก็จะทำให้ไม่มีสภาวะคู่ที่เป็นสภาวะต้นวิถี คือ การมีจุดเริ่มต้น ดังนั้น พระองค์จึงไร้การเกิด ไร้การอวตาร และ “อกาล” จึงสื่อความหมายครอบคลุมคุณลักษณะพระองค์ ทั้งทรงเป็นเอกะ ทรงสัจจะ และทรงไร้กาล ตามที่ได้กล่าวไว้แล้วทั้งหมด

ในทางตรงกันข้าม สามารถเห็นคุณลักษณะสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นโดยพระองค์ ดังนี้ (ก) สรรพชีวิตสรรพสิ่งล้วนเป็นประเภท “กาล” คือ มีกาลเวลากำกับ มีอายุขัย เมื่อกาลเวลานั้นมาถึง ก็ต้องมรณะ ดับสูญ สิ้นสลายไป (ข) ไม่มีสรรพสิ่งสรรพชีวิตใดเกิดก่อนการมี “เอก โองการ” (คุณลักษณะที่ 1) และไม่มีอะไรเลยก่อนการมีพระบัญชา (อุกัม) กระทั่งเมื่อมีพระบัญชาแล้ว สรรพสิ่งที่บังเกิดและสรรพชีวิตที่กำเนิดล้วนเป็น “กาล”

ดังนั้น สรุปนิยามของ “อกาล มูรติ” ในฐานะคุณลักษณะของพระองค์ จึงมีความหมายว่า มูรติหรือสรูปแห่งพระองค์ทรงเป็น “อกาล” ประกอบด้วย 3 ประการ คือ (ก) “อกาล” หรือไร้กาล คือ การไม่อยู่ภายใต้อำนาจติกฎแห่งไตรกาล (ข) “สรูป” เป็น “อรูป” หรือไร้รูปลักษณ์ ไร้รูปกาย (ค) สถิตอยู่ ณ “อสถาน” หรือไร้สถาน ซึ่งมีความหมายครอบคลุมว่า ทรงสถิตในสรรพสถานทั้งทางกายภาพและทางนามธรรม

นิยามคุณลักษณะที่ 7 “อโยนิ” (अโยनि)

คำศัพท์ “อโยนิ” แบ่งเป็น คำว่า “อ” (अ) แปลว่า ไม่ และคำว่า “โยนิ” (योनि) เป็นคำนาม แปลว่า การเกิด หรือเป็นการเกิดของสรรพชีวิต มาจากภาษาสันสกฤต “โยนิ” ดังนั้น ตามคำศัพท์จึงหมายถึง ไม่มีการกำเนิดเป็นชีวิตในรูปกายของสรรพชีวิต

ผู้วิจัยวิเคราะห์เรื่องการไม่มีกำเนิดตามปรัชญาศาสนาสิกข์ นิยามได้ว่าการไม่เข้าสู่ครรภ์มารดา เมื่อใดที่มีการเข้าสู่ครรภ์ เมื่อนั้นก็จะมีการเกิดและถือเป็นการเข้าสู่สังสารวัฏอีกหนึ่งวาระของชีวิต ดังนั้น การไม่มีการกำเนิด ทำให้ไม่มีอายุขัย ไม่มีมรณะ ซึ่งสัมพันธ์กับ “อกาล” (ไม่มีกาล) ตามคุณลักษณะที่ 6 รวมถึงการไม่อวดารการไม่แบ่งภาคแบ่งส่วนมาเกิดเป็นสรรพชีวิต

ดังนั้น สรุปนิยามของ “อโยนิ” ในฐานะคุณลักษณะของพระองค์ จึงมีความหมายว่า พระองค์ไร้การกำเนิดและไร้การอวดารเป็นสรรพสิ่งสรรพชีวิต โดยที่การไม่เข้าสู่ครรภ์และไม่เข้าสู่สังสารวัฏ ไม่อยู่ภายใต้อำนาจติของ 2 กฎ คือ (ก) กฎแห่งไตรกาล ไม่อยู่ภายใต้กาลเวลา เนื่องจากพระองค์ทรงเป็น “อกาล” และดำรงก่อนปฐมกาล ซึ่งพรรณนาไว้ในบทกาวนายปิย ซาฮิบ (ข) กฎแห่งกรรม ไม่อยู่ในสังสารวัฏ ไม่มีกรรม

นิยามคุณลักษณะที่ 8 “แสกัง” (शैङ्ग)

คำศัพท์ “แสกัง” ออกเสียง “แซบั้ง” แบ่งเป็น คำว่า “แส” (शै) มาจาก “สแวง” (स्वै) หมายถึง ตน เป็นภาษาปัญจาบที่มาจากภาษาสันสกฤต “สวยาม์” สื่อความหมาย 3 ประการ คือ ของตนเอง ด้วยตนเอง สำหรับตนเอง ส่วนคำว่า “กัง” (ङ्ग) มาจาก “ภฺ” (ङ्) เป็นภาษาปัญจาบที่มาจากภาษาสันสกฤต (ออกเสียง ป “ปั้ง” “ปู้”)

คุรบานินิยาม “กัง” สื่อความหมายว่า “ประกาศ” หรือประกาศ โชติช่วง มีแสงสว่าง ตรงกับภาษาไทย “ประกาศ” ซึ่งมีความหมายแคบกว่า เช่น ประกาศให้ทราบ⁴ ทั้งนี้ คุรบานีใช้คำนี้ในหลายลักษณะ ยกตัวอย่าง ดอกบัวประกาศ คือ ดอกบัวแบ่งบาน หรือท้องฟ้าประกาศแสง คือ ท้องฟ้าส่องแสง

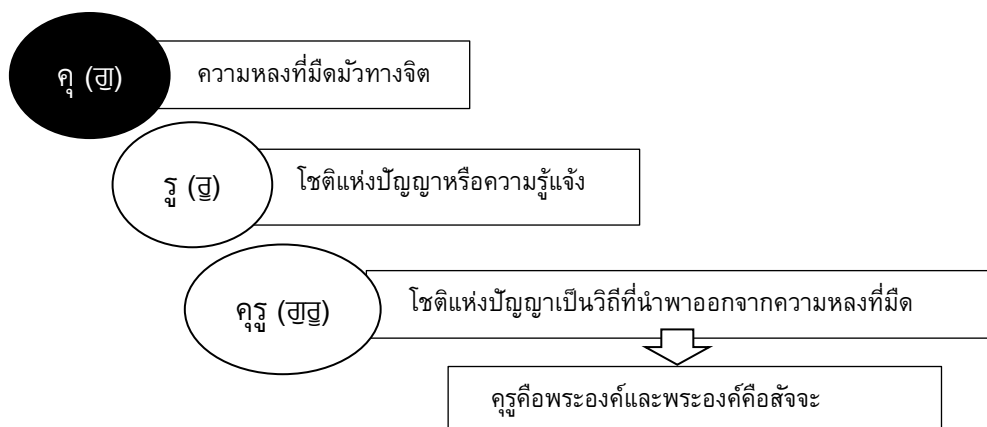
ดังนั้น สรุปนิยามของ “แสกัง” ในฐานะคุณลักษณะของพระองค์ จึงมีความหมายว่า พระองค์ทรงแสดงหรือประกาศหรือปรากฏด้วยพระองค์เอง ซึ่งประกาศด้วยโชติหรือแสงสว่างด้วยพระองค์เอง การประกาศแห่งพระองค์เป็นนิรันดร์ด้วยพระองค์เอง โดยไม่ต้องพึ่งพาสิ่งใดผู้ใด

⁴ ประกาศ เป็นอักษรข้อความ เอกสาร เป็นการกล่าวถ้อยคำ เป็นการแสดงท่าทาง สัญลักษณ์ เป็นเหตุการณ์และปรากฏการณ์

นิยามคุณลักษณะที่ 9 “ครุ ประสาท” (อุร ปุสสั)

คำศัพท์ “ครุ ประสาท” ไวยากรณ์ครุบาณีเขียน อุร ปุสสั (ครุ ประสาท) ออกเสียง อุร ปุสส (ครุ ประสาท) พิจารณาแบ่งเป็น 2 คำ ดังนี้

คำแรก “ครุ” (อุร) หรือ “ครุ” (อุ) เป็นภาษาสันสกฤต เมื่อพิจารณาคำว่า “ครุ” (อุ) แปลว่า ความหลงที่มีดมัวทางจิต และ “รุ” (อุ) แปลว่า โชติแห่งปัญญา ความรู้แจ้ง⁵ ดังนั้น “ครุ” จึงมีความหมายว่า โชติแห่งปัญญา หรือแสงสว่างทางปัญญา เป็นวิธีที่นำพาออกจากความหลงที่มีดมัว นิยามนี้สื่อถึงพระองค์ซึ่งทรงสัจจะและนิยามว่าพระองค์โปรดประทานโชติแห่งปัญญา นำออกมาจากความมืดแห่งอวิชชา โดยครุบาณีทำลายอวิชชาทั้งปวง จึงทำให้ได้ข้อสรุปว่า พระองค์เองและครุบาณีก็คือ “ครุ” (ดูภาพที่ 2)

ภาพที่ 2. ระบบโชติ (ระบบแสง (เชิงนามธรรม)) ตามหลักศาสนาสิกข์

ส่วนคำที่สอง “ประสาท” ไวยากรณ์ครุบาณี ปุสสั มาจากศัพท์สามัญ ปุสสั ตรงกับภาษาไทย “ประสาท” คำนี้มีนัยว่า ประสาทพร กล่าวคือการประสาทองค์ความรู้อันเป็นโชติแห่งปัญญา หรือพระองค์โปรดประสาทพรให้กับศิษย์สาวกของพระองค์

ดังนั้น สรุปนิยามของ “ครุ ประสาท” ในฐานคุณลักษณะของพระองค์ จึงมีความหมายว่า การประจักษ์แจ้งของศิษย์สาวกบังเกิดขึ้นได้โดยพรเมตตาจากพระองค์ มีเงื่อนไขว่า การประจักษ์แจ้งนั้นจะบังเกิดได้ก็ด้วยพรเมตตาจากครุบาณี จะบรรลุสัจจะได้ด้วยพรเมตตาจากพระองค์ (สุเทพ สุริยาอมฤตย์, 2557, น. 13-14)

เมื่อศิษย์สาวกที่ผ่านกระบวนการวิจารณ์ศึกษาและการวิจารณ์ปฏิบัติตามครุบาณีแล้ว จะได้รับสิ่งใดนั้นก็จะเป็นไปตามเงื่อนไขพรเมตตาของพระองค์ คือ “ครุ ประสาท” โดยมีเป้าหมายสูงสุดคือ พระโชติที่สถิตในมนุษย์จะกลับไปหลอมรวมเป็นเอกกับพระองค์ แต่ขณะที่พระโชติยังคงในรูปกายนั้น เสมือนยังกำลังเดินทางอยู่หรือดำเนินชีวิตอยู่ หากปรารถนาจะหลุดพ้นจากสังสารวัฏแล้ว ก็จะต้องเดินทางไปสู่ “ทวารแห่งความหลุดพ้น” ซึ่งบทภวานายปิย ซาฮิบ เรียกว่า “โมฆ ดุอาร์” ไวยากรณ์ครุบาณีเขียน มุขฮุอาฮ (โมฆ ดุอาร์) มาจากศัพท์สามัญ มุขฮุอาฮ (โมฆ ดุอาร์) ตรงกับภาษาไทย “โมกซ์ ทวาร”

⁵ การเป็น “ครุ” ไม่ได้ระบุว่าเป็นมนุษย์ หรือสามารถเป็นสิ่ง เป็นสภาวะก็ได้

นิยามพอสังเขปของบทมูลมนตร์ ดังนี้ (1) “เอก โองการ” พระองค์ทรงเป็นเอกะ โองการเป็นพระบัญชาด้วยเอวาระ (หนึ่งวาระ) แล้วบังเกิดการสร้างขยายสรรพจักรวาล สรรพสิ่ง สรรพชีวิต (2) “สัตนาม” สัจจะคือ “นาม” ของพระองค์ (3) “กัรตา ปุริค” พระผู้ทรงสร้างทั้งปวงและทรงสถิตในสรรพสิ่งสรรพชีวิตที่ทรงสร้าง (4) “นิรวา” ทรงปราศจากความกลัวและไม่ทำให้เกิดความกลัว (5) “นิรวา” ทรงปราศจากเวรและศัตรู (6) “อากาล มูรติ” รูปแห่งพระองค์ทรงไร้กาล ไม่อยู่ภายใต้อำนาจของกาล ไร้รูปลักษณ์ ไร้สถาน (7) “อโยนี” ไม่มีการกำเนิดเป็นสรรพชีวิต (8) “แสกิง” ทรงแสดงในพระองค์เอง ด้วยพระองค์เอง (9) “คุร ประสาท” ศิษย์สาวกของพระองค์ (มุนษย์) จะประจักษ์แจ้งสัจจะได้ด้วยพรเมตตาโดยพระองค์

ดังนั้น สถานภาพของคุรบานี่ที่เป็นอักษรและถ้อยคำได้ทำหน้าที่เป็น “วาสุ คุรุ” ให้กับศิษย์สาวกของพระองค์ ให้ได้พิจารณาศึกษาและพิจารณาปฏิบัติ จึงเป็นโชติอันชัชวาลแห่งปัญญา นำวิถีให้จากอวิชชา คุรบานี่จะมีคุณค่า ประเสริฐ และยิ่งใหญ่เพียงใด ศิษย์สาวกสามารถพิจารณาตามที่บัญญัติไว้ในบทมูลมนตร์

6.3 บทมูลมนตร์แบบย่อ

บทมูลมนตร์เป็นบทสวดแรกที่ขึ้นต้นทุกบทสวดย่อยของคุรบานี่ แต่ก็มีได้แสดงคุณลักษณะทั้งเก้าหรือแบบเต็มในทุกบทสวดย่อย ทว่า แสดงบทมูลมนตร์แบบย่อ 3 แบบที่ไม่ครบทั้งเก้า มีแตกต่างกันบ้าง ดังนี้

ตารางที่ 2

บทมูลมนตร์แบบย่อ 3 แบบ

แบบย่อที่	คุณลักษณะ
แบบย่อที่ 1 แสดงคุณลักษณะที่ 1-3 และ 9 (คุณลักษณะทั้งสิ้น)	1 2 3 9 ॐ มริทาม วสวามุสสุ วสุปุมสิ เอก โองการ, สัตนาม, กัรตา ปุริค, คุร ประสาท
แบบย่อที่ 2 แสดงคุณลักษณะที่ 1-2 และ 9 (คุณลักษณะทั้งสาม)	1 2 9 ॐ มริทาม วสุปุมสิ เอก โองการ, สัตนาม, คุร ประสาท
แบบย่อที่ 3 แสดงคุณลักษณะที่ 1 และ 2 ผสม 9 (คุณลักษณะทั้งสาม)	1 2 + 9 ॐ มริทาม วสุปุมสิ เอก โองการ, สัตคุร ประสาท

บทมูลมนตร์แบบย่อทั้งสามต้องเริ่มต้นด้วยคุณลักษณะที่ 1 “เอก โองการ” และลงท้ายด้วยการประสาทพรเมตตาตามคุณลักษณะที่ 9 แต่แตกต่างกันด้วยถ้อยคำของแบบย่อที่ 3 เป็นการผสมระหว่างคุณลักษณะที่ 2 “สัตนาม” กับคุณลักษณะที่ 9 “คุร ประสาท” ทำให้ได้คำว่า “สัตคุร ประสาท” ซึ่งแบบย่อนี้แสดงมากที่สุด

เมื่อผู้วิจิวิเคราะห์ “สัตคุร ประสาท” แล้ว เข้าใจถึงความหมายว่า การประจักษ์แจ้งของศิษย์สาวกจะบังเกิดขึ้นได้ก็ด้วยการประสาทพรโดยสัตคุร มีนัยว่าเมื่อศิษย์สาวกบังเกิดปัญญญาณแล้ว จะก้าวระดับสูงสุดต่อไป กระทั่งบังเกิดการประจักษ์แจ้งต่อสัจจะ แต่กระนั้น “สัตคุร ประสาท” ยังทำให้เกิดปุจฉาสาคัญที่ว่า “สัตคุร” (คุรทรงสัจจะ) จะเป็นใครหรือเป็นสิ่งใด ซึ่งก่อให้เกิดการสร้างกรอบแนวคิดดังนี้ (ก) เป็น “วาสุ คุรุ” หรือเป็นพระองค์ (ข) เป็นคุรบานี่หรือพระวณะของพระองค์ (ค) เป็นมุนษย์ คือ องค์ปฐมศาสดาในฐานะสัตคุร (ง) เป็นอริยสาวกที่ได้รับพรเมตตาจากพระองค์แล้ว จึงมีสถานะเป็นสัตคุร แล้วสนับสนุนให้ศิษย์สาวกต่อไป

7. บทวิเคราะห์

การวิเคราะห์องค์รวมแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนแรกเป็นการวิเคราะห์เกี่ยวกับพระองค์และส่วนที่สองเป็นการวิเคราะห์คุณลักษณะทั้งเก้ากับวิถีแห่งสิขี มีรายละเอียดดังนี้

7.1 วิเคราะห์เกี่ยวกับพระองค์

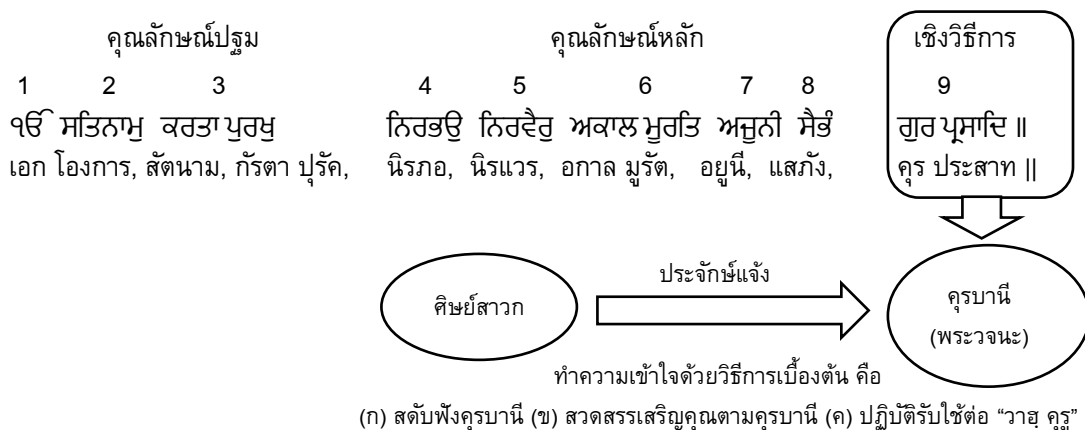
แบ่งเป็น 5 ประการคือ (ก) จำแนกนิยามคุณลักษณะทั้งเก้า (ข) หน้าที่ของบทมูลมนตร์ (ค) การเรียกขานพระองค์โดยศิษย์สาวก (ง) สรุปลักษณะพระองค์ (จ) “อกาล” และ “กาล” ดังนี้

ประการที่ 1 วิเคราะห์จำแนกนิยามคุณลักษณะทั้งเก้า ผู้วิจัยพิจารณาจัดเป็น 3 กลุ่ม คือ (ก) กลุ่มปฐมศัพท์ในคุณลักษณะที่ 1-3 แสดงถึงความเป็นมูลฐานและเป็นต้นแหล่งของทั้งมวล (ข) กลุ่มหลัก ศัพท์ตามคุณลักษณะที่ 4-8 ถือเป็นคุณลักษณะที่ขยายความ เพื่อให้เข้าใจว่าพระองค์ทรงไม่เป็นอย่างไร แต่ให้เข้าใจว่าสิ่งนั้นเกิดขึ้นกับผลงานของพระองค์ คือเกิดขึ้นกับสรรพสิ่งสรรพชีวิต (ค) กลุ่มเชิงวิธีการ คือ คุณลักษณะที่ 9 บ่งบอกวิธีการให้แก่ชาวสิขีว่า ศึกษาแล้วจะได้รับ “ครู ประสาท” และแสดงถึงสัมพันธภาพระหว่างมนุษย์กับพระองค์ คือ ระหว่างศิษย์กับครู (ดูตารางที่ 3 และภาพที่ 3)

ตารางที่ 3

ผลวิเคราะห์บทมูลมนตร์ โดยจำแนกตามนิยามคุณลักษณะทั้งเก้า

บทมูลมนตร์ คุณลักษณะทั้งเก้า		ความหมายพอสังเขป
คุณลักษณะปฐม	(1) “เอก โองการ”	ความเป็นเอกะแห่งพระผู้ทรงสร้างสูงสุด โดยพระบัญชาในเอกวาระนั้น เป็นการสร้างขยายแล้วบังเกิดนานาจักรวาลและสรรพสิ่งสรรพชีวิตภายในจักรวาล (จากเอกะ เป็นอนันต์ แล้วกลับหลอมรวมเป็นเอกะ)
	(2) “สัตนาม”	ความเป็นสัจจะ คือ “นาม” แห่งพระองค์
	(3) “กัรตา ปุรต”	พระผู้สร้างสูงสุด โดยทรงสร้างพระองค์เองก่อน แล้วทรงสร้างสรรพสิ่งและซึมซาบในสรรพสิ่ง จึงสถิตอยู่ในสรรพสถาน
คุณลักษณะหลัก	(4) “นิรภอ”	พระผู้ปราศจากความกลัวและไม่เป็นเหตุให้เกิดความกลัว
	(5) “นิรวร”	พระผู้ปราศจากเวร ศัตรู ทุกข์ภัย ความกลัว โดยไร้ผู้ใดสิ่งใดเสมอเหมือน
	(6) “อกาล มุรต”	พระผู้ทรงอกาล-ไร้กาล อนุ-ไร้รูป-ไร้รูปลักษณะ อสถาน-ไร้สถาน
	(7) “อญนี”	พระผู้ทรงไร้การกำเนิดเป็นสรรพชีวิต โดยไม่เข้าสู่ครรภ์ ไม่จุติ ไม่อวตาร ไม่เข้าสู่สังสารวัฏ
	(8) “แสภัง”	พระผู้ทรงแสดงปรากฏและประกาศด้วยพระองค์เอง
คุณลักษณะเชิงวิธีการ	(9) “ครู ประสาท”	การประจักษ์แจ้งของศิษย์สาวกได้ด้วยพรเมตตาจากพระองค์ (เมื่อศิษย์สาวกศึกษาและปฏิบัติตามคُرบานหรือพระวณะของพระองค์ได้ตามสูตรแล้ว)

ภาพที่ 3. สัมพันธภาพของ (ก) บทมูลมนตร์ (ข) คุรุบานี (ค) ศิษย์สาวก

ประการที่ 2 วิเคราะห์หน้าที่ของบทมูลมนตร์ ประกอบด้วย (ก) เป็นปฐมบรมบทของคุรุบานี คือ เป็นบทสวดแรกที่ประมวลไว้ในหน้าแรกของคุรุศาสนารูปพระมหาคัมภีร์ คุรุ ครันท์ ซาฮิบ (ข) เป็นบทสรุปคุรุบานี คือ ทุกบทสวดย่อยถัดจากบทมูลมนตร์ถือเป็นส่วนขยายความและเป็นส่วนเชื่อมโยงที่มาจากบทมูลมนตร์

ดังนั้น การศึกษาเพื่อทำความเข้าใจบทมูลมนตร์จึงหมายถึง (ก) เท่ากับการทำความเข้าใจพระองค์และศาสนาสิกข์ซึ่งมีความจำเป็นและมีความสำคัญยิ่ง หากศาสนิกไม่เข้าใจบทนี้ ก็จะไม่อาจเข้าใจเป้าหมายสูงสุดของความเป็นมนุษย์และไม่เข้าใจคุรุบานีทุกบทสวด (ข) เนื่องจากพระองค์ไม่มีชื่อนามเฉพาะให้เรียกขาน แต่แสดงให้เห็นเฉพาะคุณลักษณะทั้งเก้า ส่งผลให้ถ้อยคำในบทมูลมนตร์ได้กลายเป็นชื่อรองแทน เพื่อเรียกขานพระองค์ตามคุณลักษณะหนึ่งๆ ที่ศิษย์สาวกประสงค์จะสื่อความหมายตามบริบทต่างๆ

ประการที่ 3 วิเคราะห์การเรียกขานพระองค์โดยศิษย์สาวก การที่ไม่มีชื่อเรียกขานพระองค์โดยตรงทำให้ศิษย์สาวกของพระองค์เรียกขานพระองค์ด้วยชื่อรองและคำสรรพนามแทน ซึ่งถ้อยคำมุ่งเน้นการสรรเสริญพระบารมี จึงทำให้มีหลายชื่อที่มาจากบริบทต่างๆ ซึ่งการเรียกขานแบ่งได้ 3 รูปแบบ ดังนี้

รูปแบบการเรียกขานที่ 1 คำว่า “นาม” (ਨਾਮ) มีความหมายว่า “นาม” แห่งพระองค์ หรือ “นาม” แห่ง “วาสุ คุรุ” นั่นก็คือ การไร้ชื่อนาม ทั้งนี้ การเปล่งเสียง “นาม” เป็นการแสดงออกเชิงคุณภาพของปัจเจกเพื่อพระองค์ (The Name of the Almighty) (Dilgeer, 1997, p. 100; Singh, 1996, p. 30)

รูปแบบการเรียกขานที่ 2 คำว่า “สัตกัรตาร” มีความหมายว่า พระองค์ทรงเป็นผู้สร้างสูงสุดซึ่งทรงสัจจะ (Creator God หรือ Creator Lord หรือ True Creator Lord) นอกจากนี้ ยังมีคำอื่นอีกในทำนองเดียวกัน

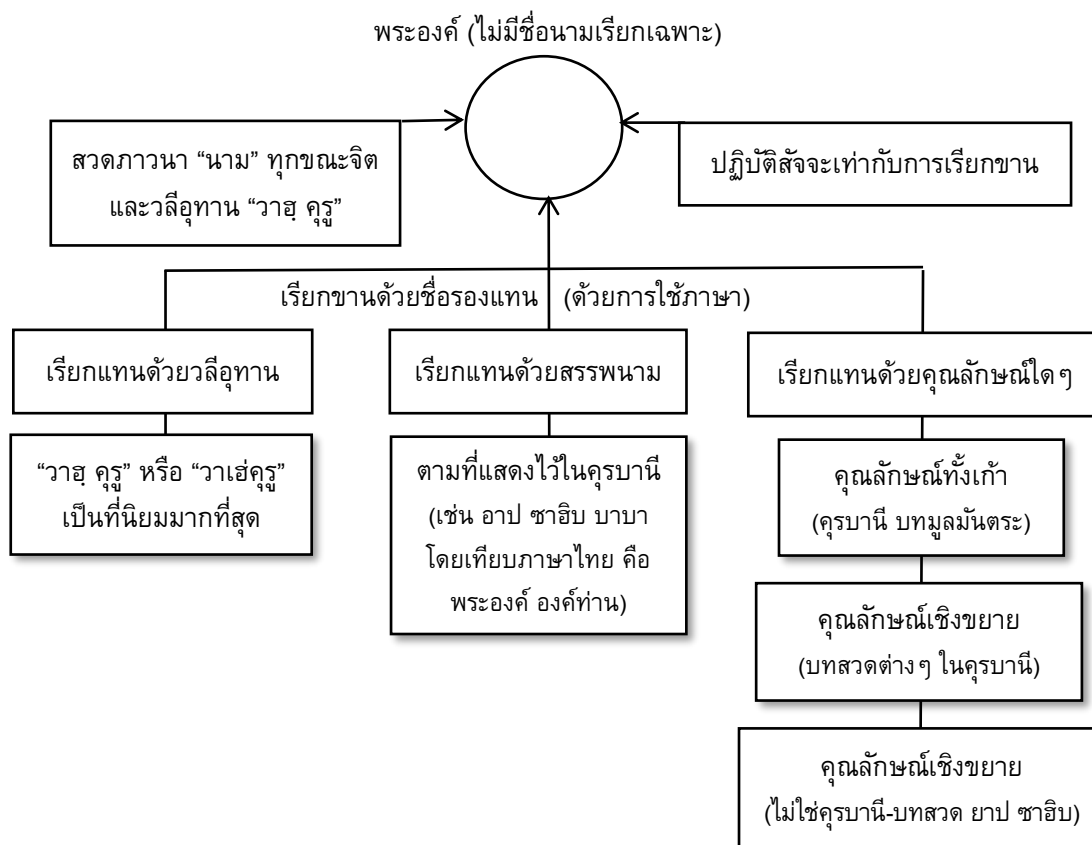
รูปแบบการเรียกขานที่ 3 วลีอุทาน “วาสุ คุรุ” ปัจจุบันนิยมกล่าววลีเป็นชื่อรองมากที่สุด ออกเสียงแบบดั้งเดิม “วาสุ คุรุ” (ਵਾਸੁ ਕੁਰੂ) และแบบใหม่ “วาเฮ่คุรุ” (ਵਾਹਿਗੁਰੂ)

อนึ่ง คำอุทาน “วาสุ” เดิมเป็นภาษาเปอร์เซีย ไวยากรณ์คุรุบานีเขียน ਵਾਸੁ (วาสุ) มาจากศัพท์สามัญ ਵਾਹ (วาฮ) ซึ่งใช้เฉพาะการศาสนา เป็นเสียงที่แสดงออกถึงความชื่นชมและความเลื่อมใสในความอัศจรรย์ต่อพระองค์ ในชีวิตประจำวันของชาวสิกข์จึงสามารถแสดงออกด้วยเสียงอุทานเพื่อสื่อความหมายจากภายในจิตว่า ความอัศจรรย์ต่อคุรุ (The Wonderful Enlightener หรือ The Lord of Wonder หรือ The Wonderful Lord) และเปล่งเสียงที่มาจากความเข้าใจ ตื่นรู้ว่าเป็นพระองค์ มาจากสภาวะอัศจรรย์ในจิต ไม่ใช่ด้านอารมณ์ (Dilgeer, 1997, pp. 29-30, 397-399)

ประการที่ 4 วิเคราะห์สรุปแห่งพระองค์ สภาวะของสรุปแห่งพระองค์ คือ ระบุหรือรับรู้ลักษณะซึ่งประการนี้ได้นำไปสู่ปฏิบัติของศิษย์สาวก ตัวอย่างเช่น (ก) การไม่สามารถพรรณนาในทางภาษาได้ ส่งผลให้มนุษย์ไม่สามารถจะสื่อสารเรื่องราวของพระองค์ได้ตามปกติวิธี (ข) การไม่สามารถจะนำเสนอและแสดงออกเกี่ยวกับพระองค์ในทางกายภาพได้ รวมทั้งให้ผ่านผลงานจิตรกรรมและประติมากรรม ไม่สามารถกำหนดให้วัตถุสิ่งของ สัญลักษณ์ใดใช้สื่อแทนพระองค์ (ค) พระองค์ไม่สามารถจะถูกสร้างขึ้นให้เหมือนสิ่งใด ไม่สามารถจะอัญเชิญมาประดิษฐ์สร้าง ไม่สามารถจะเรียกหรืออัญเชิญให้พระองค์สถิตหรือประทับอยู่ในจำพวกรูปปั้นและตามสถานที่ใดๆ (อ้างจากบทกวีนายปี่ ซาฮิบ, กุรุ ครันท์ ซาฮิบ องค์ 2)

ปรัชญาศาสนาสิกข์ได้ปฏิเสธ ดังนี้ (ก) การสร้างและการนำเอาจิตรกรรม ประติมากรรมมาประดิษฐานตามสถานที่ทั้งศาสนสถานและนิवासสถาน (ข) การปฏิบัติการประกอบพิธีกรรมที่มีการเคารพบูชาที่มีเป้าหมายเพื่อจะเรียกเชิญให้มาหาตามเวลา ตามสถานที่ที่กำหนด ไม่ว่าจะเป็นการบูชาด้วยวัตถุสิ่งของ เครื่องเซ่นไหว้ บวงสรวง เครื่องบรรณาการ การแสดงอากัปกิริยา การกล่าวรำมนตรา การสัญจรไปตามสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ กิจกรรมเหล่านี้ล้วนถูกปฏิเสธในศาสนาสิกข์ เนื่องจากสรรพพลังล้วนเป็นของพระองค์ จึงไม่มีความจำเป็นในการสรรหาสิ่งใดซึ่งเป็นของพระองค์อยู่แล้ว ย้อนกลับไปถวายบูชาต่อพระองค์อีก ขณะเดียวกัน ธรรมชาติที่พระองค์ทรงสร้างขึ้นก็ล้วนดำเนินไปตามคุณสมบัติของสรรพสิ่งที่บัญญัติเอาไว้แล้ว (อ้างจากบทสวดโซเฮลา)

ดังนั้น ศาสนาสิกข์จึงเป็นอเทวนิยม พระองค์ทรงเป็นพระเจ้าหนึ่งเดียวและสูงสุด ทรงเป็นเอกะโดยปราศจากแหล่งที่สองหรือแหล่งอื่นใด ไม่มีสิ่งใดเสมอและไม่มีสิ่งใดเหมือน สิ่งที่ยอธิบายดังกล่าวเป็นแหล่งที่มาของบัญญัติศาสนวินัยของศาสนาสิกข์

ภาพที่ 4. แนวทางในการเรียกขานพระองค์ของศาสนาสิกข์ (อันเนื่องมาจากการไร้ชื่อนามเรียกเฉพาะ)

ตารางที่ 4

ผลวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างคุณลักษณะของพระองค์กับคุณลักษณะของมนุษย์

คุณลักษณะทั้งเก้า (พระองค์)	คุณลักษณะของสรรพชีวิต (มนุษย์)
“เอก โองการ”	มนุษย์เป็นส่วนหนึ่ง มาจาก “โองการ” หรือพระบัญชาของพระองค์
“สัตนาม”	การเรียกขานพระองค์ผ่านการสวดภาวนา “นาม” และการปฏิบัติสัจจะ
“กัรตา ปุริต”	มนุษย์เป็นผลงานการสร้างสรรพสิ่งสรรพชีวิตโดยพระองค์
“นิรภอ”	“ภอ” : การตกอยู่ภายใต้ความกลัว โดยเฉพาะกลัวมรณะ
“นิรวร”	“วร” : การมีเวร ภัย ศัตรู ซึ่งมาจากผลของการกระทำ (ผลกรรม)
“อกาล มูรติ”	“กาล” (กาลเวลา) : มีอายุขัย ต้องมรณะ ดับสูญ สิ้นสลายไป
“อยุณี”	“ยุณี” : การเกิด เข้าสู่ครรภ์ เข้าสู่สังสารวัฏ
“แสงัง”	“ประกาศ” : กรณีปัญญาญาณบังเกิดการประจักษ์แจ้ง ด้วยพรเมตตาจากพระองค์
“ครุ ประสาท”	การเป็นศิษย์สาวกของพระองค์ ด้วยการพัฒนาปัญญาตามสูตรของคุรบานี เพื่อบังเกิดโชติแห่งปัญญา และได้รับพรเมตตา “ครุ ประสาท”

ประการที่ 5 วิเคราะห์ “อกาล” และ “กาล” พระองค์เป็นพระผู้สร้างสูงสุดที่เป็น “อกาล” โดยไม่อยู่ภายใต้กฎแห่งกาล แต่ตรงกันข้ามกับผลงานการสร้างโดยพระองค์ สรรพชีวิตโดยเฉพาะมนุษย์เป็นประเภท “กาล” ที่มีกาลเวลากำกับ มีอายุขัย มีเกิดแล้วก็ต้องมรณะ ดับสูญ สิ้นสลายไป และมีเวียนเกิดเวียนตายในสังสารวัฏ ดังนั้น ศิษย์สาวกสามารถกระทำการในระดับมูลฐานได้ คือ ทำความเข้าใจและยอมรับเรื่อง “กาล” และในระดับสูง หากประสงค์จะหลุดพ้นจากสังสารวัฏแล้ว ก็ต้องศึกษาและปฏิบัติตามที่บัญญัติไว้ในคุรบานี

7.2 คุณลักษณะทั้งเก้ากับวิถีแห่งสิกข์

ในคุณลักษณะที่ 1 “เอกโองการ” คุณลักษณะที่ 2 “สัตนาม” และคุณลักษณะที่ 9 “ครุ ประสาท” จะเห็นคำสำคัญ คือ (ก) ความเป็นเอกะ (ข) ความเป็นสัจจะหรือสัต (ค) การประสาทพร กลุ่มคำเหล่านี้ได้ขยายความที่นำไปสู่กรอบแนวคิดแนวปฏิบัติ ดังนี้

(ก) ความเป็นเอกะแห่งพระองค์ ทำให้ศิษย์สาวกจะกลับไปหลอมรวมเป็นเอกะกับพระองค์ เนื่องจากมนุษย์มาจากพระองค์และสูตรสำหรับการเตรียมก็มาจากพระองค์ นั่นคือ คุรบานี

(ข) ความเป็นสัจจะหรือสัต เป็นแหล่งต้นที่ทำให้เกิดกระบวนการเพื่อสัจจะในหมู่ศิษย์สาวก จริยวัตรขององค์ปฐมศาสดาและคุรุศาสดาที่สืบทอดเป็นต้นแบบสำหรับการปฏิบัติของศิษย์สาวกรุ่นหลังเรียกว่า วิถีแห่งสิกข์ ก็คือสัจวิถีที่จะนำไปสู่การหลอมรวมเป็นเอกะกับพระองค์ พร้อมกับการหลุดพ้นจากสังสารวัฏ

ขณะเดียวกัน สัจจะที่บัญญัติไว้ก็คือการกล่าวสวดภาวนาด้วยการเปล่งเสียง “นาม” และการเรียกขานพระองค์ต้องอาศัยการปฏิบัติสัจจะ ทุกการกระทำขณะดำเนินชีวิตประจำวันของศิษย์สาวกสามารถจัดระเบียบให้อยู่ในระนาบเดียวกับการเรียกขานพระองค์ ปรัชญาศาสนาสิกข์แสดงให้เห็นว่าสัจวิถีเป็นส่วนหนึ่งในวิถีชีวิตทำให้เป็นเรื่องเดียวกัน จนกลายเป็นส่วนหนึ่งของหน้าที่มนุษย์ เป็นวิถีแห่งสิกข์

(ค) การศึกษาวิจารณ์และศึกษาปฏิบัติตามสูตรครุพานี้ที่มีเป้าหมายสูงสุดคือ การกลับไปหลอมรวมเป็นเอกะกับพระองค์ เมื่อการศึกษาถึงขั้นบรรลุแล้ว ศิษย์สาวกจะได้รับการประสาทพรเมตตาจากพระองค์โดยตรง ดังนั้น เจื่อนไขสำคัญสูงสุดก่อนบรรลุเป้าหมายสูงสุดก็คือ “ครู ประสาท” คุณลักษณะที่ 9

8. บทสังเคราะห์และองค์ความรู้

การศึกษามูลมโนธรรมถือเป็นเรื่องหลักที่จะนำไปสู่ความเข้าใจพระองค์ ซึ่งเป็นแหล่งต้นของสรรพสิ่ง สรรพชีวิตตามปรัชญาศาสนาสิกข์ การทำความเข้าใจทั้งเรื่องความเป็นเอกะและเรื่องสัจจะเป็นเรื่องที่สืบมาจากการศึกษาถ้อยคำสำคัญของบทมูลมโนธรรมที่แสดงให้เห็นว่า พระองค์ทรงเป็นอย่างไร อธิบายไว้เป็นนามธรรมทั้งหมด ดังนั้น เมื่อทำความเข้าใจพระองค์ได้แล้ว ก็คือการรู้จักตนวิถี แล้วจึงจะเข้าใจศาสนาสิกข์ที่เป็นปลายวิถีโดยปริยาย เนื่องจากตามนิยามของชื่อเรียกศาสนาที่ว่า “สิกข์” “ซิกข์” “ศิษย์” เป็นสถาบันแห่งสัจจะของศิษย์สาวกของพระองค์ ก็จะเข้าใจอัตลักษณ์และบุคลิกภาพของศาสนิกที่มีเป้าหมายเพื่อที่จะประจักษ์ต่อพระองค์หรือสัจจะและจะกลับไปหลอมรวมเป็นเอกะกับพระองค์ ซึ่งเป็นเป้าหมายสูงสุดของความเป็นมนุษย์

เรื่องสำคัญที่จะเข้าใจในพระองค์และศาสนาสิกข์ มีดังนี้

ความเข้าใจในเรื่องความเป็นเอกะ พระเจ้าสูงสุดตามนิยามครุพานี้เป็นพระเจ้าสูงสุดหนึ่งเดียว เป็นหนึ่งเดียวที่แสดงด้วยสัญลักษณ์ตามหลักคณิตศาสตร์ “เอก” เป็นตัวเลขหนึ่งตามอักษรครุมาซี ไม่ใช่ตัวอักษร

การทำความเข้าใจแบ่งได้ 2 มิติ แสดงถึงความเป็นทวิภาค กล่าวคือ (ก) “ความเป็นเอกะ” คู่สัมพันธ์กับ “สัจจะ” ทำให้มีถ้อยคำสรรเสริญที่ว่า พระองค์ทรงเป็นเอกะ ทรงสัจจะ (ข) ความเป็นเอกะคู่กับความเป็นอเนกอนันต์ นั่นคือ ความเป็นเอกะของพระองค์และความเป็นอเนกอนันต์จากพระองค์ ขยายความว่า สรรพสิ่งสรรพชีวิตนับอเนกอนันต์ล้วนเป็นผลงานที่มาจาก “เอก โองการ” (อเนกอนันต์ขยายมาจากความเป็นเอกะ) ทำให้พระองค์เป็นทั้งความเป็นเอกะและความเป็นอเนกอนันต์ควบคู่กันในทุกขณะ

เฉพาะความเป็นอเนกอนันต์เป็นระบบของการกระจายตัวด้วยการแผ่ซ่านไปทั่วสรรพสถาน เป็นการซึมซาบอยู่ในสรรพสถาน ครอบคลุมทั้งพื้นที่กายภาพและพื้นที่เชิงนามธรรม ดังนั้น การสถิตของพระองค์เป็นการสถิตในสรรพสถาน⁶ ทำให้การสถิตนั้นอยู่ในตัวของมนุษย์เองด้วย (ผ่านระบบพระโชติ)

ฝ่ายมนุษย์นั้น การได้ประจักษ์สัจจะและการกลับไปหลอมรวมเป็นเอกะกับพระองค์ล้วนเป็นเป้าหมายสูงสุด จะบังเกิดขึ้นในระดับปัจเจก⁷ ได้ตามเงื่อนไขที่ว่า เมื่อพระองค์ทรงโปรดประทานพรเมตตาแล้ว การประจักษ์แจ้งนั้นผ่านปรากฏการณ์และสีสันนานาประการ เช่น ความรัก ความศรัทธา ถือเป็นการเปิดเผยถึงการมีอยู่แห่งพระองค์ เพื่อให้จิตศิษย์สาวกที่เชื่อมั่นศรัทธาต่อพระองค์ได้ประจักษ์ เป็นการทยอยให้เห็น ประการนี้สีสันทั้งปวงเป็นพื้นที่เชิงนามธรรม ขณะเดียวกันการสถิตนั้นก็มิอยู่ในรูปรูปกายมนุษย์คือพระโชติ ทำให้ศิษย์สาวก

⁶ ไม่ใช่การอวตาร ต้องย้อนกลับไปพิจารณาตามคุณลักษณะหลัก (ที่ 4-8) ชาวสิกข์มักมีคำกล่าวว่า ไม่มีที่ใดซึ่งไร้พระองค์

⁷ หากเปรียบเทียบกับศาสนาพุทธ สภาวะแห่งการประจักษ์แจ้งมีความคล้ายกับบอจินโดยหรือฉานวิสัยของผู้ได้ฉาน

จะต้องเปิดช่องทางและเชื่อมสัมพันธ์ภาพ เพื่อให้ภายในจิตของศิษย์สาวกได้เป็นแหล่งสถิตของพระองค์ เมื่อآنจึงจะได้ทราบว่าพระองค์สถิตอยู่ที่ใด⁸ และญาณจะหยั่งรู้สรุปว่าเป็นอย่างไร

ปรัชญาศาสนาสิกข์ว่าด้วยความเป็นเอกะและการสถิตของพระองค์ กล่าวคือ (ก) ผลักดันให้ศิษย์สาวกเข้าร่วมสมาคมกัน มุ่งสร้างให้เป็นการสมาคมแห่งสัจจะ จึงเป็นที่มาของศาสนาสิกข์ มุ่งเน้นสิ่งสำคัญที่สุดคือการสร้างภายในจิตของศิษย์สาวกให้เป็นนิวาสสถานเพื่อให้เป็นแหล่งสถิตของพระองค์ ในทางตรงกันข้าม จึงเป็นศาสนาประเภทอเทวนิยม ไม่มีสิ่งใดผู้ใดเรื่องใดเสมอเหมือน ปฏิเสธการใช้วัตถุสิ่งของแทนพระองค์ในการประกอบพิธีกรรมบูชาตามศาสนสถาน นิวาสสถาน⁹ (ข) สรรพชีวิตล้วนมาจากพระองค์ มาจากแหล่งต้นเดียวกันจากเอกะสู่อเนกอนันต์ ดังนั้น มนุษย์จึงมีความเสมอภาคหรือความเท่าเทียมกัน ไม่มีการแบ่งแยกมนุษย์ด้วยเหตุใดๆ

ความเข้าใจในเรื่องความเป็นสัจจะ การเป็นพระเจ้าสูงสุดทำให้เข้าใจได้ว่ามีแหล่งต้นเพียงแหล่งเดียวเท่านั้น พระองค์ไม่มีชื่อและชื่อเรียกไม่ได้ถูกเรียกขานด้วยสรรพภาษาใด ไม่ได้อาศัยหลักการทางภาษาศาสตร์ ดังนั้น ชื่อของพระองค์จึงเป็นนามธรรม นั่นคือสัจจะ เรียกว่า “สัตนาม”

ฝ่ายมนุษย์นั้น พระองค์จะได้รับการเรียกขานก็ต่อเมื่อศิษย์สาวกได้กระทำสัจจะขณะที่ยังมีชีวิต เท่ากับการได้เรียกขาน “นาม” แห่ง “วาฮู คुरु” ซึ่งประการนี้ส่งผลให้ไม่ต้องปรับรูปแบบการดำเนินวิถีชีวิตให้เป็นสถานะนักบวช แต่สามารถดำเนินตามฆราวาสวิถีได้ ผสมผสานหรือการกำหนดจิตให้เป็นนักบวช ไม่ใช่การแปลงตัวหรือแต่งกายให้เป็น ก็สามารถกระทำการสัจจะได้ทุกขณะ ด้วยประการฉะนี้ ความล้าลึกของการเรียกขาน “นาม” ได้นำไปสู่วิถีแห่งสิกข์ เป็นการเชิญชวนศิษย์สาวกลงมือทำจริงด้วยการสร้างผลกรรมอันดีงามตามสูตรครุบานีหรือพระวณะของพระองค์ มากกว่าการอาศัยเพียงหลักการทางภาษาและอาศัยลมปากเรียกขาน

ดังนั้น การประกอบพิธีบูชาที่แท้จริงถวายพระองค์จึงเปิดเพียงช่องทาง 2 ประการ คือ (ก) การปฏิบัติตามสัจจะวิถีตามครุบานี ถือเป็นการปฏิบัติสัจจะและเป็นการสื่อสารกับสัจจะ (ข) การสวดภาวนา “นาม” ที่มุ่งพัฒนาทางจิต สร้างพื้นที่ภายในจิตเป็นแหล่งสถิตของพระองค์ ในขณะเดียวกัน ก็ได้ปฏิเสธการประกอบพิธีกรรมทางกายภาพ ปฏิเสธการใช้วัตถุสิ่งของและการจัดสร้างกายเป็นท่าทางให้กลายเป็นท่าบูชา¹⁰

ความเข้าใจในเรื่อง “ครุ ประสาท” พระองค์ในฐานะ “วาฮู คुरु” จะโปรดประสาทพรให้แก่มนุษย์ในฐานะศิษย์สาวก จะได้รับพรเมตตาโดยตรงจากพระองค์ เมื่อบังเกิดตามคุณลักษณะที่ 9 แล้ว ก็บรรลุเป้าหมายสูงสุด คือ การกลับไปหลอมรวมเป็นเอกะกับพระองค์ ตามคุณลักษณะที่ 1 “เอก โองการ”

ฝ่ายมนุษย์นั้น ศิษย์สาวกมีหน้าที่โดยตรงที่จะต้องทำความเข้าใจในครุบานีซึ่งสัมพันธ์กับ “ครุ ประสาท” ทำให้กระบวนการศึกษาตามครุบานีเป็นการพัฒนาทางปัญญา มุ่งเป้าหมายสู่ระดับสูงสุดตามศักยภาพที่มนุษย์จะสามารถบรรลุได้ ผู้วิจัยเปรียบเทียบกับการศึกษาที่ศิษย์ได้ศึกษาจนสำเร็จตามหลักสูตรแล้ว ดำรงสถานะบัณฑิต เข้าพิธีประสิทธิประสาทปริญญาบัตร เป็นผู้ที่เพียบพร้อมด้วยปัญญา ศักยภาพ เกียรติ ตามที่ระบุไว้ในปริญญาบัตรลักษณะนี้สอดคล้องกับ “ครุ ประสาท”

⁸ “บ้างพรรณนาว่าพระองค์เสมือนอยู่ไกลสุดหล้า บ้างพรรณนาว่าพระองค์ประจักษ์ใกล้แค่เอื้อมทุกขณะ” (บทกวีนาถยัปยีชาฮิบ)

⁹ หากเป็นเพียงการประดับประดาตกแต่งสถานที่ให้เกิดความสวยงามก็ยังสามารถกระทำได้ ซึ่งบัญญัติไว้ในสิกข์ศาสนวินัย

¹⁰ แสดงท่าทางใดๆ ก็ได้เพื่อจะแสดงออกให้เห็นถึงความอ่อนน้อมถ่อมตนที่มาจากจิตภายใน

9. สรุป

บทความวิจัยได้นำเสนอคุณลักษณะทั้งเก้าของพระองค์ไว้พอสังเขป เพื่อให้เกิดความเข้าใจต่อแหล่งต้นหรือต้นวิถีของศาสนาสิกข์ เป็นที่มาของสัจวิถีและวิถีแห่งสิกข์ เทียบได้ในลักษณะเดียวกับการได้รู้จักสถาบันและครูบาอาจารย์ ก็จะได้รู้จักบุคลิกภาพของศิษย์ในสถาบันนั้น

สารัตถะบทมูลมนตร์เถื่อนเป็นแก่นครุบานีและศาสนาสิกข์ การทำความเข้าใจในสามเรื่องหลัก คือ ความเป็นเอกะ ความเป็นสัจจะ และการประสาทพรเมตตาโดยพระองค์ แก่นนี้เป็นที่มาของระดับนโยบายที่มีผลต่อพัฒนาการของการบัญญัติศาสนวินัยของศาสนาสิกข์ ค.ศ. 1932 ส่วนระดับปฏิบัตินั้นมีผลต่อการออกแบบวิถีแห่งสิกข์ ครุบานีบัญญัติไว้อย่างชัดเจน นั่นคือ (ก) มนุษย์คืออะไร มนุษย์เป็นผลงานเป็นส่วนหนึ่งโดยพระองค์ (ข) มาจากและจะไปยังแหล่งใด ชีวิตมาเกิดได้ด้วยพรเมตตาของพระองค์และจะต้องหลุดออกจากสังสารวัฏ แล้วกลับไปหลอมรวมเป็นเอกะกับพระองค์ (ค) ขณะที่มีชีวิตอยู่ภายใต้รูปรกายของมนุษย์จะต้องปฏิบัติตนอย่างไร ศิษย์สาวกปฏิบัติตามสัจวิถี นำจิตเชื่อมสัมพันธ์กับพระองค์ พัฒนาศักยภาพทางปัญญา

รายการอ้างอิง

- ปกรณัม สิงห์สุริยา. (2554). เฮอร์เมเนติกส์. ใน สารานุกรมปรัชญาออนไลน์ฉบับสังเขป. สืบค้นจาก <http://www.parst.or.th/philospedia/hermeneutics.html>.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต). (2546). พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม. สืบค้นจาก https://84000.org/tipitaka/dic/d_seek.php?text=%CD%A1%D2%C5%D4%E2%A1&detail=on.
- ยัสपाल กอร์. (2547). พระศาสดาศิริคุรุครันถ์ชาฮิบ. ม.ป.ท.: ม.ป.พ.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2554). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔. สืบค้นจาก <https://dictionary.orst.go.th/>.
- สมบัติ พรศิริเจริญพันธ์. (2559). เฮอร์เมเนติกส์: ศาสตร์แห่งการตีความและศิลปะแห่งการเข้าใจ. กรุงเทพฯ: วัชรินทร์ พี.พี.
- สุเทพ สุริยาอมฤตย์. (2557). วิถีแห่งซิกข์. กรุงเทพฯ: คอมเมอร์เชียล กราฟฟิค.
- อภิรัฐ คำวัง. (2559). ศาสดาในรูปพระมหาคัมภีร์แห่งศาสนาซิกข์: ประวัติศาสตร์ ความหมายและองค์ประกอบ (อรรถาธิบายเชิงเปรียบเทียบ). วารสารสถาบันวัฒนธรรมและศิลปะ, 18(1), 32-42.
- Caputo, J. D. (2018). *Hermeneutics: Facts and interpretation in the age of information*. London: A Pelican Book.
- Chahal, P. S. (2015). *Sri Guru Granth Sahib Ji: Text. Transliteration and English translation volume I*. Amritsar: B. Chattar Singh Jiwan Singh.
- Dilgeer, H. S. (1997). *The Sikh reference book*. Amritsar: Singh Brothers.
- Singh, G. (1996). *Sri Guru Granth Sahib (English Version) Vol. I*. New Delhi: World Book Centre.
- Singh, D. (1999). *Sikhism in the words of the guru*. Amritsar: Lok Saht Prakashan.
- Singh, D. (2003). *Sabad Guru, Surat Dhun Chela*. Amritsar: Chattar Singh Jiwan Singh.